

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva c.
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.

Podružnica Maribor: Grajski trg 7
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Izbaja vsak dan razen ponedeljka.
Maročnina znaša mesečno 25 din.
Za izozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nogometna senzacija Evrope:

Jugoslavija premagala Anglijo

Naša državna reprezentanca je včeraj v Beogradu zmagala nad angleško v razmerju 2:1 — Tekmi je prisostvovalo 30.000 gledalcev

Beograd, 18. maja. Jugoslovanski nogomet je imel danes svoj največji dan od obstoja. Jugoslovanskiemu nogometnemu savezu je po 20 letih obstoja uspelo pridobiti za gostovanje v Beogradu angleško nogometno reprezentanco, torej reprezentanco one države, kjer je tekla zibelka nogometnega sporta. To gostovanje šteje našemu nogometu v veliko čast, saj je to nogometno moštvo tako, da ga do danes kljub raznim poskusom na domačih tleh še ni premagalo nobeno nogometno moštvo in stoji še zmerom na čelu vsega nogometa na svetu.

30.000 gledalcev

Za današnjo tekmo je vladalo v Beogradu in notranosti države izredno zanimanje. Popolnoma renovirano igrišče BSK, na katerem je vohrala po ena velika angleška in jugoslovanska zastava, je danes sprejelo 30.000 gledalcev, ki so nestrno pričakovali pričetka glavne tekme. Čeprav je bil ta začetek določen šele za 17. uro, so že kmalu po 10. uri dopoldne začeli prihajati prvi gledalci, da bi dobili boljša mesta in boljše videli sijajno igro profesorjev nogometa.

Kaj so angleški nogometaši?

Saj je nastop Angležev v resnici predstavljal sportno senzacijo prve vrste. Gledalci so kljub priprajočemu solncu več kot 7 ur vztrajali na svojih mestih in niso bili varani v svojem pričakovanju. Vedeli so, da take igre kakor danes še niso videli nikoli in da je tudi ne bodo tako kmalu. Virtuoza igra Angležev je tudi danes dala dokaze, da si angleški nogometaši po pravici lastijo naslov najboljših na svetu. Zanimivo je, da je vsak posamezni igralec glede igre popolnoma enak drugemu, kajti vsak lahko igra na vsakem mestu. V današnji tekmi se je čisto videlo, da so igralci zapuščali svoja mesta in odšli na druga, praznina za njimi pa so takoj po dani situaciji spet izpopolnili drugi. Gledalci so

se dalje lahko divili neverjetni gibčnosti in tehnični popolnosti njihove igre. Njihovi strelji so ostri in prihajajo iz vsake pozicije. Čudovita je njihova igra z glavo, ki prihaja še posebno do izraza zaradi izredne telesne gibčnosti. Mnogo občudovanja je vzbujalo tudi igranje W sistema. Čeprav se zvezi večinoma držita za ostalo trojico v napadu, sta pri vseh napadalnih akcijah v kazenskem prostoru pri svojih tovarših napadalcih, tako da ogroža nasprotnikov gol vedno vsa napadalna vrsta, ki ji morda pomagajo tudi še krilci. To je mogoče le zaradi tega, ker so Angleži zelo hitri in premakljivi. Slednjič omenjamo še, da so vsi angleški igralci opremljeni s številkom 1. do levega krila s št. 11.

Naša zmaga zaslužena

Vse to je bilo treba povedati zaradi tega, da se pravilno oceni današnja zmaga jugoslovanske državne reprezentance, ki pomeni prav gotovo njen največji dosedajni uspeh. Lahko rečemo triumf našega nogometa. Povrh tega pa je treba še poudariti, da ta zmaga ni bila samo slučajna, bila je zaslužena, in sicer bolj zaslužena, kakor neodločeni izid, ki so ga dosegli nedavno Italijani. Saj vemo, da so v Milanu današnji gostje v Beogradu igrali precej težje, danes pa so morali napeti vse sile in so v igro proti koncu vložili celo nekoliko ostrega tona. Toda jugoslovansko srce in jugoslovanska borbenost sta znala vendarle premagati najboljše nogometaše na svetu.

Oficielni gostje

Tekma z Anglijo ni bila samo velik sportni, temveč tudi družabni dogodek in se je na njej zbrala vsa elita beograjske družbe. Med ostalimi so prišli predsednik vlade G. Dragiša Cvetković, ministri Dr. Spaho, Rajković, Cvejović, Miljutin Nedić in Maštrović, angleški poslanik Campbell, italijanski poslanik Indelli ter še številni zastopniki najvišjih civilnih oblasti ter seveda veliko število naših in tujih novinarjev.

90 minut zgodovinske igre

Ko sta moštvi prišli na igrišče jih je občinstvo sprejelo z viharimi ovacijami. Ko sta bili odigrani angleška in jugoslovanska himna, si je dal minister za telesno vzgojo Čejović predstaviti vse angleške igralce, vodja angleškega moštva pa je stisnil roke vsem našim.

Moštvi sta nato nastopili v naslednjih postavah:

ANGLIJA: Woodley, Male, Hapgood, Willingham, Callis, Marcer, Matthews, Hall, Lawton, Goulden, Broome.

JUGOSLAVIJA: Lovrić, Požega, Dubac, Manola, Dragičević, Lechner, Glišović, Vučadinović, Aca Petrović, Matošić ml., Perlić.

Prvotno določena igralca Glaser in Matošić starejši nista prišla in nista igrala. Občinstvo je njuno odsotnost opazilo, in sicer zaradi tega, ker sta v moštvu nastopila dva druga splitska igralca, in sicer Požega in Matošić mlajši, ki ju je prav zato še prav posebno pozdravljalo.

V prvem polčasu

Početni udarec imajo Angleži, ki igrajo proti soncu. Jugoslavija izvede prvi napad, toda takoj preide A. v teško ofenzivo in že v 2 min. mora Lovrić braniti težak

strel Gouldena. Igra je zmerom bolj živahna in J. se kmalu ponudi lepa prilika, ki je pa ne izkoristi. Situacija se ponovi v 16 min. in to pot doseže Jugoslavija vodstvo. Levo krilo Perlić lepo centrira in Glišović pošlje neubranljivo v mrežo. 1:0 za J. Naši igrajo prav lepo in prav nič ne zaostajajo za nasprotnikom, zlasti se odkljuje vratar Lovrić. Angleži so sicer v premoči, toda Jugoslovenci se vendar ne dajo. V 25 min. gre lep strel Glišovića tik nad prečko. V 41 min. je nevarna situacija pred golom J., ki jo naši razčistijo z nekoliko sreče. Angleži silijo na izravnanje, toda do odmora ostane nespremenjeno.

Po odmoru

Naravno je, da so gostje v drugi polovici pritisnili z vsemi silami, da bi izravnali. Poteza jim je uspela že v 4 min. Srednji napadalec Lawton da lepo od leve na levo krilo in tamkaj je Broome, ki pošlje mimo Lovrića, ki se je sicer vrgel, neubranljivo v mrežo. Rezultat je izravnani. 1:1. Angleži so zdaj v precejšnji premoči. Njihovi napadi so zelo nevarni, toda kmalu pride do lepe pozicije tudi J. v 17 min. dobi Perlić lep pas, prodre sam proti голу in uide še branilcu Maleu. Vratar Woodley ga čaka 2 m pred vrati, toda priselbi Perlić plasira mimo njega v gol. J. je spet v vodstvu z 2:1. Naši so zdaj še boljši in precej zme. dejo angleške vrste. Proti koncu nekoliko zavlačujejo in držijo rezultat. Tako je bila dosežena najlepša nogometna zmaga Jugoslavije!

Še nekaj besed o naših

Ocena naših kot celote mora biti pozitivna, čeprav niso zadovoljili vsi igralci, toda vsi so se borili do skrajnosti ter dali iz sebe vse. Se nobena državna reprezentanca se ni borila s tako odločnostjo kakor današnja. In to je prav! Šlo je za prestiž jugoslovanskega nogometa. Najboljši igralec med našimi in na terenu sploh je bil vratar Lovrić, ki je prekašal celo svojega konkurenta Glaserja. Od branilcev je bil Požega v prvem polčasu boljši od Dubca. V krilski vrsti je popolnoma zadovoljil samo Lechner. Napad je bil razen Vučadinovića zelo dober. Krilo Perlić in Glišović, zlasti prvi, sta dala mnogo polsa branilcem, pa tudi Matošić in Aca Petrović sta se pokazala v dobri partiji.

O Angležih smo glavne vrline navedli že v uvodu. Najboljši so bili srednji napadalec Lawton, levo krilo Broome, srednji krilec Callis in desni branilec Male. Razmerje kotov je bilo 6:5 za Jugoslavijo.

Tekmo je sodil francoski sodnik Cap de Ville, ki je Angležem spregledal marsikatero roko. Kot stranka sodnika sta mu pomagala Italijan Scorzoni in Rumun XI-fando.

Publika je po končani tekmi z viharim navdušenjem sprejela ta najlepši uspeh jugoslovanskega nogometa.

Tone Z'bec.

Volilna borba na Madžarskem

Budimpešta, 18. maja. AA. Volilni boj na Madžarskem je dosegel vrhunec. Ker po obstoječih predpisih od nedelje dalje ne bo več dovoljeno prirejati volilnih zborovanj, je bila zadnje dni tega tedna še posebno mnogo zborovanj. Danes so v svojih volilnih okrajih govorili predsednik vlade in vsi ministri. Predvsem pada v oči dejstvo, da igra v volilnih govorih zunanja politika mnogo večjo vlogo kot pa notranja politika. To velja posebno za pristaše vladne stranke, ki naglašajo zunanje-politične uspehe, katere je v zadnjem času dosegla madžarska vlada.

Angleške trgovske ladje v vojni službi

London, 18. maja. AA. (Reuter). Vlada pripravlja zakonski osnutek, po katerem bodo morali vsi lastniki ponuditi svoje ladje, ki jih bodo nameravali prodati, najprej na prodaj ministrstvu za morarico. Vlada namerava na ta način izkoristiti za primer potrebe vse ladje od 3 do 8 tisoč ton. Gre predvsem za trgovske ladje, možno pa je, da bodo prišle v poštev tudi potniške, motorne in ribiške ladje, ki bi jih v dveh ali treh tednih lahko postavili v službo angleške mornarice. Prav tako bodo lahko te ladje v mirnem času uporabljali kot pomožne ladje za prevažanje tovora ali za vaje.

Proslava zmage v Španiji

Burgos, 18. maja. AA. (Reuter). Danes se je začela proslava nacionalistične zmage po vseh španskih mestih. V Burgosu so na vsesgodaj jutraj streljali začetek svečanosti. Oddelki vojske z godbo na čelu so korakali po glavnih ulicah.

Krožno potovanje grškega kralja po Grčiji

Atene, 18. maja. AA. Grški kralj Jurij II. je začel svoje krožno potovanje po Grčiji. Obiskal je dozdaj mesta Seres, Drama, Ksanti in Aleksandropol (Dedeagac). Povsod so mu priredili navdušen sprejem.

Češka milična vojska

Praga, 18. maja. AA. (Reuter). Po poročilih tujakajšnjih listov bo nova češka milična vojska štela 7.000 vojakov, oboroženih s puškami.

Cianov obisk v Berlinu

Italijanski zunanji minister bo odpotoval v soboto v Berlin, kjer bo v ponedeljek podpisana italijansko-nemška vojaška pogodba

Berlin, 18. maja. AA. (DNB). V zvezi z milanskim sklepom, da se da nemško-italijanskemu prijateljstvu viden izraz s političnim in vojaškim paktom, bo italijanski zunanji minister grof Ciano odpotoval v soboto na uradni dvodnevni obisk v Berlin. Grof Ciano bo prisel v nemško prestolnico v nedeljo ob 11. dop. s posebnim vlakom. V ponedeljek dopoldne bosta v Ribbentrop in grof Ciano v veleposlaniški dvorani v novi palači kancelarstva v navzočnosti nemškega veleposlanika v Rimu Mackensena in italijanskega veleposlanika v Berlinu Attolice podpisala nemško-italijansko vojaško pogodbo. Pričakujejo, da bo prišlo pri tej priliki še do številnih drugih razgovorov in manifestacij.

Grofa Ciana bodo spremljali v Berlin veleposlanik Gino Butti, načelnik političnega oddelka v zunanjem ministrstvu grof Leonardo Vitetti, načelnik splošnega oddelka v zunanjem ministrstvu Celestio di Vegliaso, šef protokola in pomočnik načelnika oddelka za tuje časopise v ministrstvu za narodno obrambo. V spremstvu grofa Ciana bo tudi večje število italijanskih časnika, kar je, ki bodo gostje nemškega zunanjega ministra.

Izročitev francoskih posredovalnih predlogov

Splošno se pričakuje, da bo Anglija sprejela francoske kompromisne predloge

Pariz, 18. maja. AA. (Havas). Zunanji minister Bonnet je imel danes dopolne konferenco s francoskim veleposlanikom v Londonu Corbinom, ki bo sporočil angleški vladi francoske predloge glede francosko-angleško-sovjetskih pogajanj. Snoči je obiskal minister Bonnet ameriško veleposlaništvo, kjer se je razgovarjal z Bullittom in Normanom Davisom.

Pariz, 18. maja. AA. (Havas): Londonški dopisnik francoskega časopisa »Figaro«: poroča: Možno je, da bodo končno sprejeti vprav francoski predlogi glede sklenitve sporazuma o francosko-angleško-sovjetski medsebojni pomoči, ki bi bil nekakršna jamatev za države vzhodne Evrope.

»Matine« poroča iz Londona, da je snoči vladal v političnih krogih vtis, da sta se Velika Britanija in Francija pripravljali zadovoljiti z ruskimi predlogi za sklenitev trajnega sporazuma, ki bi bil podlaga enotne fronte proti napadom v Evropi. V političnih krogih pripominjajo, da bo Poljska pravočasno pozvana, naj se izjavi, ali bi bila pripravljena sodelovati z Rusijo.

»Peuple« piše: Angleško-francosko-sovjetsko sodelovanje se ustvarja kot trajno in učinkovito. Evropa se bo mogla oddahati. To seveda ne bo končno veljavna rešitev, pomenila pa bo konec napetosti, ki materialno in moralno izprava svet. Začeli bomo misliti na to, da je možno priti iz tega položaja, ki ni vojna, a za katero se tudi ne more reči, da je mir. Tedaj bo možno misliti na to, da se zagotovi življenje in mir.

Rim, 18. maja. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Kakor se je zvedelo iz angleških krogov, predlaga Francija angleški vladi, naj se Velika Britanija pridruži francoski pogodbi o medsebojni pomoči z Rusijo. V diplomatski igri, ki zdaj poteka med Londonom in Moskvo, se opaža, da je Moskva v boljšem položaju. Moskva, ki je vezana na zenevsko politiko, je zavrnila angleške predloge in zahtevala protijamstva in določne obveznosti za zvezo ter se je zdaj odločila, da Potemkina ne pošlje v Zenevo. Na te demonstrativne ukrepe je London ponovil svoje pozive in svoje prošnje. Očividno je, da je v Moskvi mnogo oholosti, pa tudi tolerantnosti do evropskega zahoda. Zahodne demokratične države so zdaj pred alternativo, da kapitulirajo pred ruskimi zahtevami in dosežejo tako rusko sodelovanje v svojem obkoljevalnem sistemu, ali pa, da sistem obkoljevanja na vzhodu doživi neuspeh. To pa še ni vse. Ono, kar je najnevarnejše in o čemer se ne govori, je, da bosta morali Francija in Velika Britanija, če hočeta izvesti svojo obkoljevalno politiko, dati Rusiji jamstva, pri čemer pa Japonska ne bo ostala ravnodušna.

Halifax odpočuje jutri v Zenevo

London, 18. maja. AA. (Reuter). Lord Halifax bo odpotoval v soboto ob 9. dopoldne v Zenevo. Med potjo se bo ustavil v Parizu, kjer se bo sestal z Daladierom in Bonnetom na večerji, ki bo prirejena njemu na čast. Po večerji bo nadaljeval vožnjo proti Zenevi. Istodnevno bosta odpotovala v Zenevo tudi višja uradnika v Foreign officeu, William Strang in Oliver Harvez.

Francoska javnost o pogajanjih

Pariz, 18. maja. Z. Kar se tiče pogajanj z Rusijo, so v Parizu optimisti. Zanašajo se predvsem na francosko kompromisno formulo, ki je bila včeraj predložena angleški vladi. Francozi se zavzemajo za to, da bi tudi Anglija in Francija sprejeli enake garancije za Rusijo, kakršno je zahtevala angleška vlada v svojih predlogih od Rusije za Poljsko in Rumunijo. Bolna točka pogajanj je po mnenju francoskih krogov v vprašanju garancij za baltične države. Francoska javnost je tudi v tem pogledu na ruski strani.

Nemške informacije

Berlin, 18. maja. w. Kakor poročajo listi iz Pariza, gre sedaj v pogajanjih z Rusijo za kompromisno rešitev, da bi se ugodilo ruski zahtevi po zaključitvi vojaške zveze in jamstvu varnosti vsem državam od Vzhodnega do Črnega morja s strani Anglije in Francije. Po tem predlogu naj bi Anglija, Francija in Rusija podale izjavo, v kateri bi izrazile svojo pripravljenost in odločnost upreti se vsakemu napadu.

Rusija bi nudila svojo pomoč Poljski, Rumuniji, Estonki, Letonski in Finski v primeru neizvane napada. Francija in Anglija pa bi zagotovili, da bi dali svojo pomoč Rusiji, če bi se v izvrševanju teh svojih obveznosti zapletla v vojno. V razgovorih generalnih štabov posameznih držav bi se končno določile tehnične podrobnosti o medsebojni pomoči.

Potemkinov obisk v baltičnih prestolnicah

Varšava, 18. maja. AA. (DNB). Kurier Varšavski poroča, da bo pomočnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin ob koncu maja prišel na uradni obisk v Reval, Rigo in Kovno.

Varšava, 18. maja. AA. (Reuter): Kakor piše poljsko časopisje, bo tudi poljski maršal Rydz-Smigly v kratkem obiskal Litvo, Letonsko in Estonko.

Poslanik Umanski o ruski politiki

Washington, 18. maja. br. Novi ruski poslanik Umanski je včeraj svečano otvoril ruski paviljon na newyorški svetovni razstavi. V svojem otvoritvenem govoru se je dotaknil tudi mednarodnih političnih vprašanj. Naglasil je, da je ves ruski narod za mir in mednarodno varnost. Vojna se je na treh kontinentih dejansko že pričela. Rusi se groženj ne boje, ne odklanjajo pa tudi nobene zveze z drugimi narodi, nego so pripravljeni sodelovati z vsemi, ki so za ohranitev miru in demokratičnih načel, na osnovi popolne recipročnosti in enakih obveznosti. Ves svet si je na jasnem, da predstavlja ruska armada ogromen faktor mira. Rusija pa tudi dejansko izvaja mirovno politiko. Nihče dandanes Rusiji ne more očitati, da ima kakšne napadalne načrte.

Hitler končal potovanje po utrjenem pasu

Berlin, 18. maja. AA. Kancelar Hitler je končal nadzorstveno potovanje po zapadnem utrjenem pasu. Nazadnje se je mudil v okolici Karlsruha. Spremljal ga je general Milch. Hitler je nato prisostvoval vajam obrambnih protiletalskih oddelkov, nakar si je še ogledal utrdbe na francosko-nemški meji.

Poslanik Papen v Sofiji

Sofija, 18. maja. AA. Nemški veleposlanik v Ankari Papen se je na poti v Berlin ustavil v Sofiji, kjer si je v spremstvu nemškega poslanika ogledal mesto.

Francija zaenkrat proti posojilu Španiji

Pariz, 18. maja. AA. V svojem poročilu pred finančnim odborom zbornice je finančni minister Paul Reynaud izjavil, da Francija za sedaj ni pristala na pogajanja glede posojila Španiji.

Madžarsko-nemški trgovinski sporazum

Berlin, 18. maja. AA. (DNB). Danes je končala svoje delo nemško-madžarska komisija, ki je imela nalogo urediti gospodarske odnose med obema državama. Razgovori so se nanašali na vprašanja, ki izhajajo iz uvedbe protektorata nad Češko in Moravsko in priključitve Podkarpatske Rusije Madžarski. Vsa ta vprašanja so bila rešena zadovoljivo in sta bila sklenjena sporazum in konvencija.

Bolivija za zvezo ameriških narodov

La Paz, 18. maja. AA. Predsednik Bolivije Bush je izdal proglas, v katerem pravi, da želi Bolivija mirno sožitje z vsemi državami, posebno pa še s sosedi zaradi ohranitve miru in spoštovanja teritorialne nedotakljivosti. Proglas poudarja, da se bo Bolivija pridružila vsakemu gibanju, ki bi imelo za cilj ustanoviti zvezo ameriških narodov, kakor tudi vsaki organizaciji, ki bi stremela po odpravi carinskih ovir. Moja vlada, pravi predsednik Bush, nima nobene silničnosti s tujimi sistemi. Sedanja vlada ne bo dovolila, da bi kdo bolivijskemu narodu kratil pravice in svobodo ter bo vztrajala pri tem, da se ohrani ustava iz l. 1938.

Odločen odgovor na zasedbo otoka Kulangsuja

Izkrcanje angleških, francoskih in ameriških čet Japonske čete so morale zapustiti otok Kulangsu

London, 18. maja. AA. (Reuter). Snoči se je zvedelo v mornariškem ministrstvu, da so se angleški, francoski in ameriški mornarji izkrcali na otoku Kulangsu. Njihovo število odgovarja številu japonskih mornarjev, ki so se izkrcali na tem otoku preteklo nedeljo.

Singhaj, 18. maja. br. Poslednji oddelki japonskih mornariških strelcev so danes zapustili mednarodno koncesijo Amoya, Kulangsu. Koncesijo so zasedli oddelki francoskih, angleških in ameriških mornariških strelcev. V luki je zasedranih 6 ameriških, angleških in francoskih vojnih ladij.

Tokio, 18. maja. AA. (Havas): Hiter in odločen odgovor angleške, francoske in ameriške vlade glede vprašanja Kulangsuja, je napravil v Tokiu globok vtis. Japonski politični krogi se zdaj na vso moč prizadevajo, da bi prikazali to vprašanje kot brez-pomembno. V japonskih, pa tudi v tujih krogih v Tokiu, vlada prepričanje, da bo to vprašanje urejeno s prijateljskim sporazumom in na podlagi poprejšnjega stanja. Admiral Kanazava je sprejel danes v mornariškem ministrstvu zastopnike časopisja ter se z njimi dalj časa razgovarjal. Izjavil je poleg drugega, da Japonci na noben način ne morejo razumeti velikega razburjenja, ki ga je povzročilo v svetu izkrcanje Japoncev na Kulangsuja. Pripomnil je, da ima japonski poveljnik navodila, naj umakne japonske čete s Kulangsuja, čim bi smatral, da razmere to dopuščajo.

Washington, 18. maja. (Reuter). Zednjene ameriške države so poslale japonski vladi spomenico, v kateri zavračajo zahtevo, da se poveča število japonskih zastopnikov v upravi mednarodne koncesije v Sanghaju. Spomenico je izročil japonski vladi ameriški veleposlanik v Tokiu.

V razgovoru z zastopniki časopisja je ameriški zunanji minister Cordell Hull izjavil, da ministrstvo ni poslalo nobenega navodila glede izkrcanja ameriških čet v

Angleška suverena odpotovala v Ottawa

London, 18. maja. br. Angleška suverena sta davi ob ogromnih manifestacijah kvebeškega prebivalstva ob 9.30 odpotovala dalje proti zapadu. Popoldne sta prispele v Montreal, kjer jima je na desetisoče ljudi priredilo nepisno navdušen sprejem. Pokrajinske oblasti so se jima poklonile. Slavnostnega banketa so se udeležili vsi najvišji montrealški dostojanstveniki ter člani kanadske vlade. Nocoj sta kralj Jurij in kraljica Elizabeta odpotovala v Ottawa.

Nov poveljnik angleške vojne mornarice

London, 18. maja. br. Šef mornariškega štaba admiral Backhouse je bil upokojen. Za njegovega naslednika je bil imenovan general Dabry Pount. V svetovni vojni je sodeloval pri pomorski bitki v Skageraku. Pred tremi leti je bil vrhovni poveljnik angleškega sredozemskega brodivoja.

Obisk francoskih vojnihi ladij v angleških lukah

London, 18. maja. AA. Prihodnji teden bodo francoske bojne ladje priplule v nekatera velika angleška pristanišča. Nekaj ladij bo prislo v četrtak v Cardiff in bodo ostale tam štiri dni, 25. maja pa bosta veliki vojni ladiji »Dunquerque« in »Strasbourg« pripluli v Liverpool, kjer bosta ostali dva dni.

NSU-zopet prvi!

NSU motor je dosegel včeraj na dirki najboljši čas dneva.

Višek kvalitete!

IGN. VOK – Ljubljana, Tavčarjeva 7

Splošna židovska stavka v vsej Palestini

Židi ogorčeno odklanjajo določbe angleške Bele knjige o ureditvi palestinskega problema

London, 18. maja. br. V židovskem svetu je angleška Bela knjiga v Palestini izzvala silno ogorčenje. V St. Quentinu pravkar sedsa kongres cionističnega pokreta. Predsednik Kirchner je v svojem govoru izjavil da vsi židje odločno odklanjajo angleške predloge. Židje bodo reagirali tako, da bo postal pozoren ves svet. Na kongresu je bila sprejeta posebna protitezna resolucija.

V Palestini pa je prišlo v krajih z velikimi židovskimi naselbinami do hudih demonstracij. V Tel Avivu, Jeruzalemu in Haifi so morale policijske oblasti izdati posebne varnostne ukrepe, da je bilo mogoče vzdržati mir. Že sredi so židje v Tel Avivu navali na naselbini urad in ga opustošili. Tudi drugod je prišlo do enakih incidentov. Davi se je začela v vsej Palestini židovska protestna stavka.

V Jeruzalemu so imeli židje danes dopoldne zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 20.000 ljudi. Na zborovanju so govorili predsednik židovskega nacionalnega sveta, jeruzalemski župan in drugi židovski voditelji. V svojih govorih so naglašali, da ne bo ostalo le pri besedah, temveč bo židovski odpor proti Beli knjigi izveden tudi v dejanjih. Zborovalci so prisegli, da ne bodo nikoli več zapustili Jeruzalema. Še veliko večje je bilo protestno zborovanje v Tel Avivu, kjer se je zbralo okrog sto tisoč ljudi. Po zborovanju so židje v ogromnem spreduv krenili po mestu ter protestirali proti Beli knjigi. Tudi protestno zborovanje v Haifi je zazvelo ogromen obseg. Palestinskemu vrhovnemu komisarju so z zborovanja poslali protestno brzojavko, v kateri naglašajo, da so židje zmerom zvesti angleški stvari, da pa določbe Bele knjige nikoli ne bodo sprejeli. Varnostno službo v Haifi je danes opravljal vojaštvo.

London, 18. maja. AA. (Reuter). Današnji jutranji listi razpravljajo o Beli knjigi ter o odporu Arabcev. Vsi izražajo mnenje, da novi angleški predlogi najbrže ne bodo imeli uspeha. Smatrajo tudi za verjetno da bo prišlo do skupnega nastopa Arabcev in židov proti Veliki Britaniji. »Times« pišejo: Če bi se posrečilo načrt angleške vlade za ureditev Palestine, bi ta rešitev prinesla Palestini mir in istočasno odpravila težave, s katerimi se angleška vlada v zvezi s Palestino bori že tri leta. Treba pa je kljub temu priznati,

da ni dosti upanja v uspeh tega načrta. Na vsak način je treba izvajati takšno politiko, ki bi zagotovila avtonomijo obeh plemenoma in varnost države. Uspeh pogajanj pa je odvisen od sporazumagleda vprašanja gospodarske moči Palestine kot države in od gospodarske moči posameznika. Važno je vprašanje, kako bodo nastopili proti posameznim ukrepom Arabci, ki bodo nekega dne postali večina v državi.

Skrbi v Angliji

London, 18. maja. z. V Londonu je vse zanimanje javnosti koncentrirano na angleško Belo knjigo. Politiki krogi so si na jasnem, da sklepi angleške vlade glede ureditve palestinskega problema niso idealni. V dosedanjih okoliščinah zlepa ni bilo mogoče najti realnejše rešitve. Manifestacije židov v Palestini pričajo, da smatrajo židje angleške odločitve za nesprejemljive. Tudi jeruzalemski mufti je že odklonil Belo knjigo. Zmerni arabski krogi pa so mnenja, da bo na njeni osnovi vendarle mogoče ustvariti atmosfero, v kateri se bodo židovski in arabski interesi počasi spravili v sklad. Tudi v ostalih arabskih deželah je bila Bela knjiga sprejeta s precejšnjim zadovoljstvom. Židovski odpor povzroča v Londonu dejansko precejšnje skrbi. Židje proglašajo Belo knjigo za prekršitev obveznosti, ki jih je Anglija sprejela. In naglašajo, da je zanje nastopila najtežja ura.

Palestinska razprava v spodnji zbornici

London, 18. maja. AA. (Reuter). Chamberlain je danes v spodnjem domu izjavil da je vlada pristala na to, da se začne v ponedeljek 22. maja razprava o palestinskem vprašanju.

Stališče egiptске vlade

Kairo, 18. maja. AA. (DNB). Predsednik vlade Mahmud je izjavil zastopnikom časopisja o priliki objave Bele knjige o Palestini, da arabske vlade palestinskega prebivalstva ne morejo priporočati sodelovanja z angleškimi oblastmi na podlagi novega angleškega načrta. Egipt nadaljuje s svojim sodelovanjem z arabskimi vladami.

Ivan Zen. Odbor se bo konstituiral na svoji prvi seji. O političnem položaju sta poročala, kakor smo že omenili, dr. Trošt in Milan Mravlj. Oba sta žela za svoja izvajanja vzhvalno odobravnje. Zborovalci so izrekli popolno zaupanje strankinemu vodstvu, posebej še senatorjema dr. Kramerju in Ivanu Puclju.

Predsednik Živković v vrbaski banovini

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković je z nekaterimi drugimi člani strankinega vodstva prišel v vrbasko banovino, kjer bo ostal dober teden dni. Imel bo več shodov in sestankov po raznih srezih banovine, zlasti pa v kotvoraroškem srezu, katerega zastopa v narodni skupščini. Včeraj je predsednik Živković prisostvoval v Banjaluki svečanostim ob posvetitvi nove saborne cerkve, zgrajene na prostoru, kjer je bilo med vojno justiciiranih več borcev za osvobodjenje in zedinjenje. Popoldne je bila strankina konferenca za mesto in srez Banjaluka.

Bivši ministrski predsednik Bogoljub Jevtić je imel včeraj velik shod JNS v Požarevcu.

Stališče bosanskih Srbov

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« poroča, da je bila nedavno v beograjskem Srbem kulturnem klubu konferenca nekaterih v Beogradu živčih bosanskih Srbov. Razpravljali so o tem, kako bi izdelali nekako skupno stališče bosanskih Srbov do akcije za sporazum. Pokazala se je namena, da bi se stvorila posebna organizacija, ki bi jo vodili v Beogradu živčji Bosanci in Hercegovci. »Jugoslovenska pošta« pravi o tej akciji med drugim:

»Bosanski Srbi so zbrali v svoji politični akciji zadnjega časa dragocene izkušnje in si postavili na čelo ljudi, v katerih ustaljenosti in politično značajnost verujejo. Samo na temelju teh izkušenj in po te predstavnikov bosanskih Srbov se more ugotoviti pravo in resnično mišljenje srbskega življa v Bosni in Hercegovini. Zato akcija beograjske gospode ne more biti tolmáč razpoloženja bosanskih Srbov. Njihovo stališče je jasno izraženo in odločno, protivno mišljenju, kakršnega jim sporočajo beograjski Bosanci in Hercegovci. Politika sodelovanja s Hrvati, ki jo izvajajo bosanski Srbi, se bo nadaljevala tudi v bodoče dokler bo le kaka možnost za njeno praktično izvajanje. Bosanski Srbi pa so se prepričali, da so za tako sodelovanje velike in plodne možnosti. Oni zato verujejo v srečen zaključek sporazuma.«

Med Belgijo in Nizozemsko ni vojaških pogajanj

Bruselj, 17. maja. AA. (Havas). Agencija Belga objavlja sledeče obvestilo: Več inozemskih listov je objavilo vest, da ima Belgija namen pogajati se z Nizozemsko o sklenitvi vojne pakta. Pooblaščenec smo, da vse te vesti kategorično demantiramo.

Žrebanje »Jutrovih« nagrad

Kakor smo že v razpisu našega letošnjega nagradnega tekmovanja sporočili in pozneje večkrat ponovili, bodo razpisane nagrade po žrebu razdeljene med one, ki so pravilno zložili sestavljenko (avtomobil) ter pravilno rešili vseh šest nalog. Žrebanje bo javno in ga bo nadzoroval kr. notar g. dr. Andrej Kuhar.

Zaradi velikega števila razpisanih nagrad je pričakovati, da bo žrebanje trajalo več ur. Vršilo se bo v veliki dvorani Kazine, začelo pa se bo v soboto ob 10. dopoldne. Trajalo bo potem do 13. ure, nadaljevalo pa popoldne ob 15. ure dalje, dokler ne bodo izžrebane vse nagrade. Kakor smo tudi že v razpisu povedali, se bo žrebanje začelo z najmanjšimi in končalo z največjo nagrado, to je z avtomobilom. Računamo, da bo pri dopoldanskem žrebanju oddanih zadnjih 150 do 180 nagrad, dočim bodo ostale nagrade, med njimi najvišje, razdeljene pri popoldanskem žrebanju.

Žrebanje je javno in dostopno vsem udeležencem tekmovanja. Da pa se omogoči njegov nemoten potek, se morajo vsi, ki mu bodo prisostvovali, brezpogojno podrediti vsem navodilom prirediteljev.

Sprejemanje rešitev iz Slovenije je zaključeno. Danes bomo sprejemali le še rešitve, ki pridejo iz onih oddaljenih krajev države in inozemstva, od koder zaradi poštne zveze niso mogle prispeti poprej.

Praški nemški list o Čehih v protektoratu

Pod naslovom »Utvare in resničnost« piše »Prager Zeitungsdienst«, glasilo v protektoratu živčih Nemcev, da je na seji mestnega sveta olomuškega zastopnik čeških fašistov predlagal, naj se iz seznama častnih občanov mesta Olomuča črta ime bivšega predsednika države dr. Beneša, češ da je že čas, da se izbrše spomin na največjega škodljivca češkega naroda. Predlog je pri ostalih čeških zastopnikih vzbudil burjo nejevolje, nakar je bil vzet z dnevnega reda. K temu dogodku pripomnja »Prager« list:

»Spor o Benešu je vsekakor značilen za nekatere romantične utvare, ki kakor vse kaže, na skrivnem še vedno cveto med Čehi. Te cvetke romantike nahajamo še v raznih napisih na spomenikih in v arhivih raznih univerz, ko jih častni doktor je še vedno dr. Beneš. Doba, v kateri živimo, pa zahteva čim jasnejšo opredelitev. Nova ureditev protektorata nudi Čehom dalekosežne svobode, velike gospodarske ugodnosti ter jim jamči zunanje politično varnost. Ta velikopotezna in plemenita rešitev narodnostnega vprašanja na zahteva, da jo tudi češki narod prizna in se je oprime. Kdor še danes govori o narodni katastrofi 15. marca in si dela smelega nade, je poklčen hujšač, blazen fantazist ali zločinec. Danes je v češkem tisku že postala navada trdit, da pada vsa odgovornost za bodoči razvoj v protektoratu samo na Nemce. Take utvare se ponavljajo v raznih polemikah, kjer pisci zavijajo dejstva in se celo sklicujejo na izjave odličnih činiteljev nemškega rajha. Resničnost pa zahteva, da se Čehi otresejo romantike, ki jo med njimi goji šepetana propaganda.«

Češki fašisti

Brnski »Narodni tabore« glasilo čeških fašistov, ki so mislili, da bo v novih priključih padlo nanje vodstvo države in naroda, je v svoji oceni uspehov pri naboru članov za novo češko Narodno zajednico, proglasil odziv češkega ljudstva kot stodoletno soglasje češkega naroda z ureditvijo protektorata Češke in Moravske. »Narodni listy« zavračajo tako tolačenje, češ da Nemčija ni potrebovala in tudi ne iskala pristanka češkega naroda za ustanovitev protektorata. Češko ljudstvo s pristopom k Narodni zajednici ni glasovalo o tem vprašanju, ki mu ga je ostalo nihče ni zastavil. Zato označuje list trditve čeških fašistov za nedopustno spletko proti Narodni zajednici, ki je osnovana samo z namenom, da ima češki narod močan osrednji organ, ki lahko z vso pravico govori v njegovem imenu in zastopa njegove koristi.

Likvidacija češke vojske

Češki divizijski general Netik, ki mu je poverjena likvidacija češke vojske, je dal daljšo izjavo o svoji nalogi. Po njegovih navedbah je material, s katerim je razpolagala češka vojska, že izročen upravi nemške vojske. Največje težave se pojavljajo z zaposlitvijo aktivnih oficirjev in podoficirjev češke vojske. Oni, ki pripadajo mlajšim letnikom, bodo uvrščeni v vrste novo se snujoče češke milice, velika večina pa bo morala iskati zaposlitve v zasebnih podjetjih. Oficirji, ki bodo ustanovili samostojna zasebna podjetja, bodo dobili na razpolago brezobrestne državne kredite.

Za omiljenje gospodarske krize v Ameriki

Washington, 17. maja. AA. Predsednik Roosevelt je sklical narodni gospodarski odbor, da prouči vzroke, zakaj še vedno traja gospodarska kriza v Zedinjenih ameriških državah. Kongres bo predvsem razpravljal o ukrepih, s pomočjo katerih bi bilo možno mobilizirati kapital, ki leži zdaj neizrabljen po velikih ameriških bankah.

Gospodarstvo

Komunalna posojila Suzorja

Ravnateljstvo osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je imelo 17. in 18. t. m. svojo III. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Marko Bauer v prisotnosti odposlanca ministrstva za socialno politiko načelnika Dušana Jeremića. Na seji so razpravljali predvsem o predlogu za podelitev dolgoročnih hipotekarnih posojil občanom in banovinom v smislu predpisov pravilnika za podeljevanje takih posojil, ki ga je odobril minister za socialno politiko.

Končno odobrena posojila

Po razpravi o predlogih uprave je ravnateljstvo odobrilo naslednja posojila: 1) občini v Prelogu 600.000 na 20 let za razširjenje električne centrale; 2) občini Koroska Bela 400.000 din na 10 let za dovršitev zgradbe osnovne šole; 3) občini Hvar na otoku Hvaru 2.000.000 din na 20 let za investicije (razširjenje kopalnice, vodovoda, kanalizacije); 4) Društvu privatnih nameščencev »Merkur« v Zagrebu 1.500.000 din na 10 let po 6% neto, za ureditev in dovršitev društvenega sanatorija v Zagrebu.

V načelu odobrena posojila

Ravnateljstvo je nadalje v načelu odobrilo podelitev naslednjih posojil: 1) občini Dugi reser pri Karlovcu 1.500.000 din za gradnjo vodovoda in šole; 2) mestnemu načelnstvu v Ljubljani 4.000.000 din na 15 let za gradnjo osnovne šole na Viču; 3) občini v Vlasotincih 500.000 din za gradnjo električne centrale; 4) banki upravi savske banovine 10.000.000 din na 20 let za elektrifikacijo savske banovine, 6.500.000 din na 10 let za gradnjo gimnazije v Gospiću in gradnjo nadzidka na realni gimnaziji v Slavonski Požegi in končno 1.600.000 din na 10 let za dovršitev podkovske šole v Zagrebu; 5) banki upravi drinske banovine v Sarajevu din 12.000.000 na 30 let za ureditev kopalnice (Banja Koviljača, Ilidže, Kiseljak), žratišnih letovišč (Kaluderske Bare in Kraljeve vode) ter nadaljnje posojilo 15.000.000 din za dovršitev novih bolnišnic v Valjevu, Sabcu, Travniku, Tuzli, Bajini Bašti, Rogatici, Kladnju, Užiču ter za manjša popravila ostalih banovinskih bolnišnic in za gradnjo ambulanc in postaj za bolnike; 6) mestnemu poglavarstvu v Zagrebu hipotekarno posojilo 30.000.000 din na 15 let za gradnjo šolskih zgradb, poslopja za

urade, zdravstvene postaje, razširjenje hiralnice, za gradnjo cest in kanalov, za regulacijo in za gradnjo stanovanjskih hiš za nameščence mestnih podjetij; 7) banki upravi moravske banovine v Nišu din 20.000.000 za ureditev Niške banje. Vsa ta v načelu odobrena posojila se bodo izplačala v teku letošnjega in prihodnjih dveh let. Banki upravi dravske banovine je ravnateljstvo že prej odobrilo posojilo din 43.000.000 na 30 let za razširjenje, preureditev in moderniziranje banovinskih bolnišnic. Samoupravna telesa, ki jim je posojilo v načelu odobreno, morajo do končne odločitve izpolniti vse pogoje, ki jih zahteva pravilnik za odobravanje dolgoročnih posojil.

Vprašanje uvedbe dveh novih mezdnih razredov pri privatnodruštvenih bolnišnicah

Ravnateljstvo je na seji razpravljalo med drugim tudi o zahtevi bolniške blagajne Beograjske trgovačke omladine, ki hoče uvesti dva nova mezdna razreda, in sicer XIII., ki bi obsegal nameščence z dnevnim zaslužkom 60 do 80 din, in XIV. za nameščence z dnevnim zaslužkom preko 80 din. Z uvedbo teh razredov naj se omogoči boljše zdravljenje javencev in mlajših nameščencev z nizko plačo. Ravnateljstvo je sklenilo predlagati ministru za socialno politiko, da po predhodnem zakonskem pooblastilu odredi, da se pri privatnodruštvenih bolniških blagajnah lahko uvedeta, če to sklene ravnateljstvo, dva nova mezdna razreda, namreč XIII. z zavarovano mezdno 60 din in XIV. z zavarovano mezdno 80 din.

Zdravniška služba

Končno je ravnateljstvo razpravljalo o poročilu komisije za novo ureditev zdravniške službe v zvezi z bližnjim sklepnim kolektivne pogodbe z zvezo zdravnikov socialnega zavarovanja. Ravnateljstvo je sprejelo na znanje glavne osnove, po katerih se bo uredila zdravniška služba. Ravnateljstvo pri tem poudarja, da želi urediti to vprašanje v sporazumu z organizacijami zdravnikov in je pripravljeno doprinesiti tudi žrtve, da bi se zdravniška služba tako izpopolnila, da bi bile odstranjene upravičene pritožbe zaradi funkcioniranja te službe. Pogajanja z zdravniki se bodo pričela v najkrajšem času.

Obtok bankovcev zopet nazaduje

Že prejšnji teden smo poročali, da je obtok bankovcev po pettedenskem naraščanju (za skoro 900 milijonov) prišel zopet padati in je v prvem tednu aprila nazadovao za 34,5 milijona din. Tudi najnovejši izkaz Narodne banke od 15. t. m. zaznamuje zmanjšanje obtoka za nadaljnjih 114,6 na 7274,3 milijona din (lani 5905,9). Kakor je v prejšnjih tednih naraščanje obtoka nastopilo deloma zaradi večjega izkoriščanja posojil, tako je v drugi četrtini maja prišlo do obširnejšega nazadovanja obtoka zaradi nazadovanja posojil. Menična in lombardna posojila so se v tem tednu skčila za 94,4 na 1872,1 milijona din (lani 1560,8).

Zopetno naraščanje meničnih in lombardnih posojil kaže, da se je nervoznost na našem denarnem trgu, ki je nastopila v zvezi z mednarodnimi dogodki prejšnjih tednov zopet poglobila.

Zmanjšanje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz je povzročilo tudi nazadovanje postavke »devize izven podlage«, ki se je skčila za 71,7 na 463,6 milijona din (lani 356,6); postavka raznih aktiv je nazadovala za 1,1 na 2088,1 milijona din, medtem ko so se zlate rezerve povečale za 0,3 na 1917,6 milijona din (lani 1825,8).

Obveznosti na pokaz so se skčile za 36,7 na 1590,0 milijona din (lani 2597,0), med njimi privatne žirovne obveznosti za 13,1 na 930,2 milijona din (lani 1568,9) in obveznosti na pokaz po raznih računih za 72,6 na 759,5 milijona din (lani 958,3); le žirovne naložbe državne blagajne so narasle za 48,9 na 80,3 milijona din (lani 53,8).

Vrednost zlatega zaklada skupaj z oficeleono premijo je znašala 15. t. m. 2464,1 milijona din, kar predstavlja nasproti obtoku bankovcev in obveznosti na pokaz kritje v višini 27,79% (prejšnji teden 27,32%).

Konferenca hrvatskih gospodarskih zbornic

Na iniciativo osješke Trgovinsko industrijske zbornice bo 20. t. m. v Zagrebu konferenca vseh gospodarskih zbornic s področja savske in primorske banovine. Na to konferenco so pozvane trgovinske, industrijske in obrtne zbornice v Zagrebu, Osijeku, Dubrovniku in Splitu. Na konferenci bodo razpravljali o tesnem sodelovanju in skupnem nastopanju teh zbornic o vseh gospodarskih vprašanjih, ki se nanašajo na gospodarstvo hrvatskih krajev. V tem pogledu bo konferenca prinesla načelne sklepe. Nadalje bodo razpravljali o stališču nasproti dosedanjim kreditni politiki državnih denarnih zavodov in o predlogu osješke zbornice glede ustanovitve kreditnih zadrug trgovcev in centralnega kreditnega zavoda v Zagrebu z namenom, da se gospodarstvo na hrvatskem teritoriju osamosvoji. Na dnevnem redu konferencie je tudi razprava o devizni politiki Narodne banke, o delovanju odbora za izdajanje uvoznih dovoljenj ter o delovanju Prizida in o njegovi izvojni politiki. O teh vprašanjih je izdelala referate osješka zbornica.

Konferenco je izzvala osješka zbornica, ki je nedavno, kakor smo že poročali, sklenila, da se ne bo več udeleževala skupnih

državnih konferenc gospodarskih zbornic, ker se sklepi teh konferenc ne upoštevajo. Pozvala je ostale hrvatske zbornice, da se temu sklepu pridružijo. Zagrebska industrijska zbornica je na svoji nedavni seji sklenila izstopiti iz Centralne industrijske korporacije v Beogradu, ni pa se pridružila sklepu osješke zbornice glede nesodelovanja na skupnih državnih konferencah gospodarskih zbornic. Stališče zagrebske industrijske zbornice pa ugovarja osješka zbornica, ki pravi, da ne kaže več voditi oportunistične gospodarske politike, ki pri naša hrvatskemu gospodarstvu škodo. Za to osješka zbornica nadalje vztraja na svojem stališču, da ne more sodelovati na državnih konferencah zbornic vse dotlej, dokler ne bodo sklepi teh zbornic na merodajnih mestih upoštevali. To svoje stališče bo osješka zbornica zagovarjala tudi na konferenci hrvatskih gospodarskih zbornic v Zagrebu.

Gospodarske vesti

— Nova pšenica. Iz Novega Sada poročajo, da so bili te dni napravljeni prvi terminski sklepi v novi pšenici na bazi 130 din za 100 kg (Tisa—Begej). Izgledi za letošnje pšenično letino so se v zadnjem času precej zboljšali, vendar so na mnogih mestih v Vojvodini ostala pšenična polja bolj redka. V splošnem računajo na srednje dobro letino. Od presežka lanskega pridejka, ki je bil ocenjen na 30 milijonov stotov (300.000 vagonov), je v naši državi še kakih 20.000 do 30.000 vagonov. S to razmeroma znatno količino bomo šli v novo žitno leto, kolikor ne bomo pšenice še izvozili do konca junija. Cena stotni pšenici je v zadnjih tednih popustila in se je zelo približala Prizadovi odkupni ceni 140 din za šlepovsko blago na Tisi in Begeju.

Slava prestolnice

Beograd, 18. maja. p. Beograd je slavil danes svoj slavo. Na predlog vojnega ministra je bila prestolnica odlikovana z redom Karađorđeve zvezde z meči 4. stopnje. Slavo so obhajali z velikimi svečanstvi. Dopoldne so bile spominke slovesnosti na pokopališču pred velikim spomenikom braniteljski Beograda. S pokopališča se je valila ogromna povorka ljudi v mesto. Ob 11. je bila svečana seja mestnega sveta, na kateri je minister vojske izročil županu visoko odlikovanje.

Iz državne službe

Beograd, 17. maja. p. Upokojena je bila upraviteljica meštanske šole Marija Cilenšek v Ptuj.

V sodni službi je bil premeščen višji pisarniški oficial Andrej Žebre iz škorjke Lokve v Kranj.

V finančni službi so napredovali: za davkarja v 8. pol. skupini Viktor Mlakar v Kozelem, Karmen Rebulja v Mariboru, Vladimir Berlot v Šmarjah pri Jelšah, Franc Kunc v Novem mestu; za pomožnega davkarja v 9. pol. skupini Nikola Erceg in Ivan Likar v Brežicah, Matej Bančić v Murski Soboti in Ljudevit Velečki v Višnji gori.

Postani in ostani član Vodniške družbe

Beleške

Dr. Kramer na občnem zboru JNS v Kranju

V sredo zvečer je bil v mali dvorani Narodnega doma v Kranju redni občni zbor tamonjske mestne organizacije JNS. Zbralo se je nad 150 članov. V zastopstvu obolelega predsednika g. Franca Ažmana je otvoril zborovanje tajnik inž. Ožbald Gros, ki je toplo pozdravil članstvo in posebej še senatorja dr. Kramerja. Temu so zborovalci priridili prisrčne ovacije. Ravno tako so toplo pozdravili predsednika sreske organizacije JNS g. Cirila Pirca, ki je nato prevzel vodstvo zborovanja. Podal je tudi kratko poročilo o lokalnih političnih razmerah in o delu kranjske mestne organizacije JNS. Poslovno poročilo je podal inž. Gros, ki je z zadovoljenjem ugotovil, kako so v vseh višjih ostale nacionalne vrste v Kranju čvrste in strnjene.

Pri volitvah so bili v odbor soglasno izvoljeni gg. Josip Cvar za predsednika, Oto Colnar za podpredsednika, inž. Ožbald Gros za tajnika, Franc Intihar, Miha Jerab, Rici Mayer, dr. Stanko Sajovic, Polde Zupan in Mirko Zgur pa za odbornike.

Senator dr. Albert Kramer je v drugem delu občnega zbora podal pregledno poročilo o domačem in mednarodnem političnem položaju. Zahvalil se je tudi nacionalnim volilem v kranjskem srezu za pogum in disciplino ob lanskih volitvah. Poslušalci, ki so ga že v začetku govora pozdravili z velikim aplavzom, so ga med njegovimi izjavami ponovno prekinjali z izrazi odobravanja, na koncu pa so mu zopet priridili dolge ovacije. Na predlog inž. Grosa je bila sprejeta resolucija, ki izreka dr. Kramerju in Ivanu Puclju zahvalo in priznanje za njuno delo, zlasti za delo v korist narodnega sporazuma, ter jima izraža neomajno zaupanje kranjskih pristavev. Občni zbor je trajal skoro tri ure in je bil končan ob 23.

Občni zbor JNS

v Novem mestu

Pred dnevi je bil v veliki restavracijski dvorani Windscherjevega hotela v Novem mestu občni zbor tamonjske mestne organizacije JNS. Dvorana je bila nabito polna članstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo temperamentalnim izjavam poverljivega predsednika mestne organizacije dr. Josipa Trošta in odposlanca strankinega banovinskega odbora g. Milana Mravljeta. Prisrčno so zborovalci pozdravili starega nacionalnega in naprednega borca prof. Ferda Seidla, ki se kljub veliki starosti in bolehnosti ni dal zadržati, da ne bi prišel med svoje politične prijatelje.

Po poročilih predsednika in drugih funkcionarjev so bili izvoljeni v odbor gg. dr. Josip Trošt, odvetnik Josip Pučar, Franc Adam, Alojzij Kavšek, Bogo Komelj, Ivan Medic, Davorin Matko, notar Matija Marinček, Alojzij Falčič, vet. insp. Otmar Skale, Anton Stor, Josip Valec in

Spomenik dr. Edu Šlajmerju svečano odkrit

K pietetni manifestaciji se je zbralo veliko število odličnega občinstva

Ljubljana, 18. maja.

V solnčnem, prazničnem dopoldnevu se je v parku ob Leoniški zbrala k odkritju spomenika dr. Edu Šlajmerju odlična in tako številna družba, da je zaprla ves park in vse dohode vane. Odziv k počastitvi našega najbolj odličnega zdravnika-kirurga, človeka v pravem pomenu besede in zavednega narodnjaka je bil tolik, da je najdostojnejše tudi zunanje manifestacije spoštovanje in hvaležnost, ki ju Slovenci hranimo spominu tega velikega moža.

Številni predstavniki

V parku, kjer so z drevja vihrale narodne zastave, so se ob spomeniku, odtem v narodno zastavo, zbrali ob družini velikega pokojnika. Vdovi ge Vern, hčerka Nadi in Nevenki ter sinovi dr. Borisa, zdravniku pri Mariboru, inž. Fedorju, direktorju Elektrobrune v Jaicu, inž. Vladku, lastniku gradbenega podjetja v Mariboru in vnuku Marku med drugimi poleg številnih pokojnikovih stanovskih tovarišev predsednik občine dr. Jure Adlešček z gospo Vero, zastopnik banske uprave inšpektor dr. Avramovič za univerzo univ. prof. dr. Janko Polec, za vojsko polkovnik dr. Brus, za zdravniško zbornico primarij dr. Valentin Meršol in imenu Zdravniškega društva primarij prof. dr. Alojz Zalokar, za splošno bolnišnico primarij dr. Božidar Lavrič, od kirurškega društva docent dr. Josip Cholewa, in imenu mariborskih zdravnikov dr. Hugo Velker, za lekarniško zbornico mr. ph. Rihard Sušnik, za Odvetniško zbornico dr. Janko Žirovnik, v imenu Rdečega križa ravnatelj Skalar in Jagodič, Hubadove župe dr. Švigelj, Zveze naprednih starešin in konzorcija »Jutra« ravnatelj prof. Josip Reischer, predstavniki predsedstva in uprave Ljubljanske kreditne banke s Ivanom Jelačinom, številni vojni dobrovoljci s svojim praporom pod vodstvom prof. Josipa Jerasa, dalje četniki in delegacija vojnih invalidov pod vodstvom preds. Marinka. Številni člani ljubljanskih sokolskih enic, bojevnikov ter Trgovskega bolniškega podpornega društva in zastopnica Kola jugoslo-

venskih sester ga, Marija Pirkmajerjeva z drugimi damami,

Slavnostni govori

Svečanost je otvoril pos. evodeči podpredsednik odbora za postavitev spomenika polkovnik v p. Viktor Andrejka z nagovorom, v katerem je v kratkih obrih očrtal markantno osebnost pokojnega slavnega kirurga, univerzitetnega profesorja in ljubljanskega častnega meščana dr. Eda Šlajmerja, katerega plemenito sočutje do trpečih in ubogih je objemalo kakor tople žarek vsakega, ki je iskal njegove pomoči. Kot kremenit sin svojega naroda in navdušen Jugoslovan se ni izkazal le v besedah, ampak tudi v dejanjih, ko je že v balkanski vojni hitel na pomoč bratskemu srbskemu narodu in njegovemu Rdečemu križu. Tak človek je zaslužil, da je bila v vidni znak prižnana imenovana ljubljanska ulica po njegovem imenu in da mu je bil danes postavljen v parku ob Leoniški tudi spomenik, odlično delo mladega kiparja Zdenka Kalina, ki ga predstavlja kot zdravnika in dobitnika. V imenu spomeniškega odbora se je govornik zahvalil ljubljani, da je s pomočjo zdravniške zbornice in vseh slovenskih zdravnikov postavila dostojen spomenik, posvečen najboljšemu med zastopniki medicinske vede. Govornik je zaključil z beseda: »Slava dr. Edu Šlajmerju. Padla je zavesa s spomenika, pevci »Save« so zapeli Juvanečev »Slovensko«.

Podpredsednik odbora za postavitev spomenika primarij v p. dr. Ivan Jenko je nato toplo orisal delavca Šlajmerja, ki je po uspehih v tujini prinesel v jugoslovansko medicino velikanski napredek modernega čuvanja in negovanja narodnega zdravja. Po smrti primarija dr. Fuxa je l. 1892, postal primarij kirurškega oddelka naše bolnišnice in ga vodil polnih 19 let do l. 1911. Tega leta je, ozlovoljen zaradi neprijetnih spletk v bolnišnici, na lastno prošnjo, stopil v pokoj in se posvetil zasebnim praksim, ki jo je za nekaj let prekinil, da je mogel odhiti v balkanski vojni vihr in pomoč srbskim bratom in njihovemu Rdečemu kri-

žu. Sloves njegovega teoretičnega in praktičnega znanja je že tedaj segel preko meja naše ožje domovine. Spoštovali so ne le njegovo visoko strokovno znanje, marveč tudi njegov neupogljiv značaj in jugoslovensko prepričanje, ki se ni kazalo le v besedi, ampak tudi v dejanjih, pa sokoško zavestnost, v kateri ni nikoli zatajil svojega idealnega napredništva. Zato ni bilo čudno, da so imenitnega in slavnega kirurga obsipali z odlikovanji in častnimi naslovi. A največje odlikovanje mu je bila ljubezen naroda ter iskrena in priskrena hvaležnost njegovih bolnikov, katerim je reševal življenje. Svoja izvajanja, ki so globoko odjeknila v srcih prisotnih, je primarij dr. Jenko zaključil z vzklikom: »Slava njegovemu spominu!«

Medtem ko je polkovnik Andrejka prosil ljubljanskega župana, naj v imenu občine sprejme spomenik v varstvo, so pevci »Save« zapeli Venturinijevo »Združeno domovino«.

Polaganje vencev

Prevzetju spomenika v občinsko varstvo so sledili kratki nagovori zastopnikov in polaganje vencev. Medtem pa so pevci zapeli še Hajdrihovo »Slavo Slovencev«, po govoru zastopnika vojnih dobrovoljcev prof. Josipa Jerasa pa Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat« in končno še Volaričev »Colniškus«. Vence so med drugim položili dr. Valentin Meršol za Zdravniško zbornico, primarij prof. dr. Alojz Zalokar za Zdravniško društvo, dr. Velker za mariborsko Zdravniško društvo, docent dr. Cholewa za kirurško društvo, prof. Jeras za vojne dobrovoljce, Matinko za vojne invalide, dr. Franc Kandare za Ljubljanskega Sokola, Ivan Jelačin za predsedstvo in upravo Ljubljanske kreditne banke, Zupančič za Zvezo bojevnikov, ga. Pirkmajerjeva za Kolo jugoslovenskih sester, nato pa se Trgovsko bolniško in podporno društvo ter bojevnik iz Most in St. Petra, s tem je bila lepa svečanost zaključena in je Ljubljana dobila nov spomenik, ki ni med največjimi, gotovo pa med najpomembnejšimi.

Uboj v Novi cerkvi se pojasnjuje

Celje, 18. maja

O uboju v Novi cerkvi, čigar žrtev je postal 4. t. m. zvečer 22letni posestnikov sin Ivan Sivka s Hudinje pri Novi cerkvi, smo izvedeli še nekaj podrobnosti. V našem celjskem uredništvu se je zglašilo 16letni posestnikov sin Ivan Trobiš iz Nove cerkve, ki je bil edina priča žalostnega dogodka. Trobiš je opisal dogodek takole:

Usodnega dne je bil Trobiš na dnini pri posestniku Jakobu Sivki na Hudinji. Po večerji sta se on in 18letni posestnikov sin Ivan Sivka okrog 20.30 odpeljala s kolesoma po banovinski cesti proti Hrenovi, hoteč preizkusiti karbidno svetilko, ki jo je bil kupil Trobiš nekaj dni prej. Ko sta se vracala proti domu, ju je na cesti pričakal 18letni posestnikov sin Konrad Crepišek iz Vizor pri Novi cerkvi in začel Trobišu groziti. Crepišek je bil nekaj dni prej na istem mestu napadel Trobiša s sesalko za kolo, vendar pa mu je Trobiš ušel. Crepišek mu je takrat zagrozil, da bosta že še prišla skupaj.

Ko je Trobiš opazil 4. maja zvečer Crepiška, ki mu je grozil, je pograbil fiziološki kol, da bi se z njim branil, če bi ga Crepišek napadel. Ko sta se sedaj srečala, je dejal Crepišek: »Zdaj sva pa skupaj!« Trobiš ga je nato vprašal: »Kaj sem ti storil hudega, da si me zadnjikrat napadel s sesalko?« Crepišek pa je nato začel mahati proti Trobišu s stiletom.

Lepa navada -
necedno greš spat!

zobna pasta
Chlorodont

Trobiš se je začel umikati in je Crepiška večkrat udaril s kolo. Ko se mu je tanki kol zlomil, je zbežal za Ivanom Sivko, ki je sedel malo dalje na kolesu in opazoval prizor. Ko je prihitel Trobiš do Sivke, sta se hotela oba odpeljati. V tem pa je pobral Crepišek kol in ga zagnal Sivki v kolo. Sivka je stopil s kolesa in vprašal Crepiška: »Kaj sem ti storil, Konrad, da si zagnal kol v moje kolo in bi mi ga lahko potrl?« Crepišek pa je nenadno skočil proti Sivki v stiletom v roki, zamahnil proti njemu in ga zabodel Sivki naravnost v srce. Sivka se je obrnil proti Trobišu in rekel: »Stih sem dobil!«, nato pa se je zgrudil na cesto in na mestu izdihnil. Crepišek je še dejal: »Sedaj pa imaš zadosti, hudič!« in nato izginil v temi. Kakor znano, so Crepiška kmalu izsledili in izročili okrognemu sodišču v Celju.

Zagoneten umor

V Velikem Podlogu so našli umorjenega premožnega posestnika Jožeta Škvarca

Krško, 18. maja

Včeraj zjutraj so našli v Velikem Podlogu umorjenega v vsem okolišju znanega posestnika Jožeta Škvarca. Našel ga je delavec France Naglič, ki se je ob 5. zjutraj podal od doma na delo. Umorjenec je ležal preko steze ter je imel na glavi več hudih ran, levo nogo pa presekan. Te rane, lega trupla in okoliščine kraja potrjujejo domnevo, da se je Jože Škvarc obupno bori za svoje življenje. Ob stezi ni nobenega grmovja in je tako izključeno, da bi bil napaden iz zasede. Napada-

lec je pritekel za njim, ali pa mu je prišel naproti. Žena umorjenega posestnika je izpovedala, da je mož ob pol 4. zjutraj dom zapustil, ker je hotel opraviti neka dela v vinogradu. Ob 6. pa je žena že zvedela, da je bil umorjen.

Obdukcija je dala presenetljive rezultate, ki so bili tudi povod nekaterih aretacij. Orožniki so prepričani, da bodo kmalu rešili uganko na videz tako zagonetnega umora. Jože Škvarc je bil star 53 let in je veljal za najpremožnejšega posestnika vsega okoliša. Otok ni imel.

Zlet ljubljanskega sokolstva v Mostah

3000 gostov pri svečanem razvitju prapora moščanske dece in pri javni telovadbi

Ljubljana, 19. maja

Kot uvod v letošnje javne prireditve so ljubljanska sokolska društva danes popoldne priredila na sokolskem telovadišču v Mostah svoj prvi zlet, ki je nadvse lepo uspel.

Ob 14. so se vsa ljubljanska društva s svojo mladino zbrala na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola, od koder je ob 14.30 krenili po ulicah strumen sprevid. Godbi Sokola I, ki je ves čas igrala koračnice, je sledilo 12 praporjev, za katerimi so se zvrstili mladina, naraščaj in članstvo. V cellem je v sprevidu korakalo 1330 Sokolov. Obkraj ulice, po katerih so šli, se je občinstvo zbralo v gost špalir in navdušeno pozdravljalo Sokole. Mimogrede se je sprevid ustavil pred pravkar odkritim spomenikom velikemu zdravniku, znanstveniku in nacionalnemu borcu, bratu dr. Edu Šlajmerju. Župni starosta br. Flegar je v kratkih, a toplih besedah očrtal njegov pomen za našo narodno in sokolsko stvar, godba pa je zaigrala sokolsko himno »Hej Slovane«.

Na telovadišču moščanskega Sokola se je k prireditvi zbralo okrog 3000 gledal-

cev. Točno ob 15. so prikoračili vsi telovadni oddelki s prapori na čelu in najprej izkazali čast državnim zastavi. Sledilo je razvitje novega prapora domače sokolske dece. Pozdravne besede je spregovoril starosta br. Baloh, nato pa je kumica sestra Kastelčeva razvila prapor. V imenu članstva je kum br. Sturm pripel nanj lep spominski trak. Po razvitju je novi prapor prevzel praporščak deček stu i, deca pa mu je svečano prisegla zvestobo. Med petjem »Le naprej, brez miru«, ki jo je ž njimi pela vsa množica, so telovadni oddelki odkorakali s telovadišča.

Telovadni nastop, ki je sledil, je pokazal, da se naša društva marljivo, skrbno pripravljajo. Najprej je nastopilo 300 dečkov, za njimi 300 ženske dece s prostimi vajami, ki so odlično uspele. Z izbranimi telovadnimi točkami so sodelovala še skoraj vsa ljubljanska društva, prav tako z odličnim uspehom. Na koncu se je vsa sokolska družina zbrala k snemanju državne zastave. S sokolsko himno »Hej Slovane«, ki je ubrano zadonela iz množice grli, je bil manifestativno zaključen ta prvi nastop.

Prometne nesreče ob krasnem prazniku

V bolnišnico so prepeljali vrsto ponesrečencev

Ljubljana, 18. maja

Po nekaj tednih pustega deževnega vremena se je nebo za vnebohod vendar dobro zvedrilo in na praznik smo imeli krasen dan, kakršnega smo si že dolgo želeli. Toplo solnce je zvalilo meščane, da so v trumah pohiteli v naravo, in na vseh cestah proti priljubljenim izletnim točkam v okolici je bil ves dan izredno živahen promet. Zato ni čuda, da sta se popoldne okrog 15. na periferiji mesta kar druga za drugo pripetili dve hujši motociklistični nesreči. V obeh primerih sta bili ranjeni dve mladi dečelanki, ki sta si bili zaželeli izleta v mesto.

Nekaj po 14.30 se je iz gorenjske smeri proti St. Vidu pripeljala na motorju s svojim znancom 23letna šivilja Francka Minarjeva s Primskovega pri Kranju. Njen znanec je vozil, Minarjeva pa je sedela na sedlu za njim. Ko sta bila v razmeroma precej naglem diru — vozila sta z brzino 40 km na uro — se je v St. Vidu zaradi nekega defekta motor izne-

nada s sunkom ustavil. Minarjeva je v roku padla vznak na cesto in dobila precej hude notranje poškodbe. Malo kasneje se je v Mali vasi pri Ježici ponesrečila 20letna trgovčeva hčerka Ivanka Bizantova iz Zgornjih Gameljnov. Z bratom se je na motorju peljala proti mestu, v Mali vasi pa jima je nasproti pridrvel avtomobil. Na nepojasnen način sta vozila zadeli drugo ob drugo, pri čemer si je Bizantova zlomila desnico in dobila tudi druge precej hude poškodbe.

Na križišču Resljeve ceste in Slomškove ulice je sredi okrog 21. prišlo do karambola med reševalnim avtomobilom mestne občine in motociklom letalskega kapetana Zeljka Vukajlovića. Udarci je bil prav silovit, saj je motorno kolo odletelo precej daleč v stran, a kapetan Vukajlovič je pri sunku s tolikšno silo z nogo udaril ob šipo avtomobila, da je 6 mm debelo steklo razbil. Reševalci so ponesrečenca pobrali nezvestnega, a ko so ga z vso brzino pripeljali v vojaško bolnišnico, se je kmalu zavedel.

Razprava o reparskem napadu na krošnjarja Štublerja pred novomeškim sodiščem

26 letni Ilija Drkusić obsojen na 7 let robije

Novo mesto, 18. maja

Ko je šel na pustni torek zjutraj Jože Božič, dajak meščanske šole v Crnomlju, po poti proti vasi Dragi na metliško postajo, da se odpelje v šolo, je našel v soteski na cesti okrvavljenega možkega, v katerem je spoznal splošno znanega premožnega krošnjarja Janeza Štublerja, doma iz Velikih Lašč pri Suhorju. 16letni Božič je smrtnoranjeneu pomagal po konci in ga je spravil pod streho pri prvi hiši, nato pa je odšel na Suhor k orožnikom prijaviti dogodek. Orožniki so dali Štublerja z avtom prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji in so obenem začeli iskati zločinskega napadalca, ki ga je Štubler spoznal v osebi 26letnega Ilija Drkusića iz vasi Drage, občina Radatovič. Orožniki so Drkusića kmalu prišli in odgnali v zapor, pretekli torek pa je moral Ilija stopiti pred novomeške sodnike.

Senatu petorice je predsedoval s. o. s. Božidar Romih. Obtožnica, ki jo je zastopal namestnik državnega tožilca dr. Trampuš, je navajala, da se je tudi Ilija Drkusić bavil s krošnjarstvom, čeprav za to ni imel dovoljenja. Na svojih pohodih je prišel letos 12. februarja tudi v Mihovo vas pod Gorjance, kjer je kupil od

Ivana Zavrtaka lovsko dvocevo. Dal je 200 din in tri metre blaga. Nabavil si je še streliva in je od tega dne hodil s puško okoli ter je opustil vsako pošteno delo. Razmere v domačem okolišju so mu bile dobro znane in je tako seveda tudi vedel, da ima Štubler kot poklicni krošnjar vedno denar pri sebi. Oprezati je začel za priložnostjo, da Štublerja napade in izroba. Tako je dne 26. februarja hodil po cesti pri Berčicah in oprezoval.

Naslednje jutro že ob 5. se je napotil Štubler z doma v Metliko, da se odpelje v Crnomelj zaradi opravka pri sreskem načelnstvu. V bližini Selerjevega križa pod Sv. Urbanom, nedaleč od vasi Drage, kamor je prišel okoli 6. zjutraj, je Štubler srečal Drkusića z dvocevo. Govorila sta nekaj besed in se prijateljsko ločila. Štubler je nadaljeval pot skozi gozd. Komaj pa je prišel 200 korakov iz gozda, je na razdaljo kakih 15 korakov počil strel, ki je zadel Štublerja v levo ramo, da se je samo še zasukal in padel. Ko se je takoj po padcu ovesitil, je opazil tri korake pred seboj Drkusića, ki je spet nameril puško vanj. Ker si Štubler ni mogel pomagati, si je samo z levico zakril glavo. Drkusić je tedaj ponovno ustrelil in zadel Štublerja v roko in levo stran glave. Štu-

blar je nato z desnico zamahnil proti Drkusiću. Ta se je ustrašil, meneč, da ima Štubler samokres v roki in je zbežal z vzklikom: »Ne boš me! Če sem jaz tebe, ti mene ne boš... Štubler je nato obležal in ga je dijak Božič spravil k Poljakovim. V bolnišnici so ugotovili, da so šibro hudo poškodovale Štublerja in da je ena izmed njih prebila prsno steno ter ranila pljuča. Štubler je sicer okrevljal, vendar je telesno popolnoma uničen. Šibre ima še vedno v glavi in v prsih pri čuti hude bolečine. Ob napadu je imel pri

Nevarno ranjen krošnjar Štubler

sebi 1.379 din, katerih se Drkusić ni postalil. Drkusić je po napadu zbežal proti Metliki, naposled pa se je vrnil domov v Drago, kjer so ga orožniki prišli. Trdovratno je zanikal krivdo in na široko opisoval, kod vse se je potikal. Puške kljub vestnemu iskanju po vsej okolici še do danes niso mogli najti ne orožniki, ne domačini.

Ves Drkusićev zagovor, s katerim je hotel dokazati alibi, so ovrgle priče. Ko je bil Drkusić sočen s Štublerjem, je prišlo do precej razburljivih prizorov. Štubler je natančno opisal sodnikom usodni dogodek, že zlasti, kako je Drkusić pri drugem strelu od blizu meril in sprožil. Usodno jutro je bil Drkusić oblečen v isto obleko, kakor zdaj na razpravi.

Po govoru državnega tožilca, ki je zahteval strogo kazn, zlasti še glede na obtožbeno vedenje in vztrajno zanikanje kljub vsem dokazom njegove krivde in po obrambi je veliki senat obsodil Ilija Drkusića na 7 let robije, na trajno izgubo častnih pravic in na stroške v bolnišnici. Obsojenec kazni ni sprejel in je jokaje poudarjal, da je nedolžen. Branilec je prijavil revizijo in priziv. Za izid razprave je vladalo po Dolenjskem, že zlasti po Beli Krajini, veliko zanimanje.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlosto žilo in otekomo jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže nečinkovitost.

Del. reg. S. št. 30474/35.

Valentin Kajnih †

Ptuj, 18. maja

Danes popoldne je umrl v Ptujju v 65. letu starosti upokojeni učitelj in posestnik g. Valentin Kajnih. Pokojnik je bil rojen pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Posvetil se je učiteljskemu stanu ter služboval od l. 1895. pri Sv. Lovrencu in na Vurbergu, od l. 1900. pa v Ptujju na okoliški šoli, kjer je bil po polnih službenih letih upokojen. Bil je zaveden Slovenec in marljiv član vseh naprednih, kulturnih in gospodarskih društev. Zadnja 3 leta je bolehal na zavratni boleznici, ki ga je spravila v grob. Pogreb bo v soboto ob 16. iz Rajčeve ulice št. 1 v rodbinsko grobnico na pokopališču v Rogoznici. Hudo prizadetim sorodnikom izrekamo najiskrenejše sožalje.

Danes nepreklono zadnjikat! — KINO SLOGA tel. 27.30. — Ob 16., 19. in 21. uri!

»DŽIM IZ DŽUNGLE« II. del

Jutri premiera: »DEDIČ MILJONOV«, Heinz Rühmann — Leni Marenbach. — Zabaven film vedrega razpoloženja in pristnega humorja!

Domače vesti

• Počastitev mons. Janka Barleta ob njegovi 70letnici bo jutri zvečer v Zagrebu na koncertu ljubljanske Glasbene Matice v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda. Zagrebški listi ponovno poročajo o važnosti dela, ki ga opravlja jubilarnt že 50 let v čast in sploh hrvatske glasbene kulture. Mons. Janko Barle je naš rojak, rodil se je v Budanjah na Vipavskem in prišel v rani mladosti v Belo Krajino, kjer je bil njegov oče eden najuglednejših narodnih učiteljev. Od 20. leta dalje pa živi stalno na Hrvatskem, a še vedno tesno povezan s svojo ožjo domovino. Glasbena Matice mu bo izročila med koncertom okusno adresno, besedilo je napisal pesnik Oton Zupančič, zrisal pa grafik Justin. Pevski zbor Glasbene Matice bo nastopil pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića. Sodelujejo pa tudi Ljudmila Polajnarjeva, Tone Petrovič in prof. Marijan Lipovšek. Vstopnice se dobe v poslovnici Hrvatskega glasbenega zavoda in pri Rosskampu v Oktogonu.

• Poroka v Planici. V Marijini cerkvi v Planici se je 15. t. m. poročil g. Maks Juvan, mizarški mojster iz Ratec na Gorenjskem, z gospodico Franco Robičevo, posestnikovo, hčerko iz Kranjske gore. Poročil ju je rateško-planški župnik in konz. svetnik g. Jože Lavtižar. Za priči sta bila ženinov brat g. inž. Janez Juvan iz Ljubljane in nevestin bratranec g. Jože Mrak iz Kranjske gore. Poročencema, našima vrlima planincema, iskrene čestitke in planinski pozdrav!

NACET
Safety Razor
Blades
VSAKO REZILDO
SLEHERNE BRITVICE
JE ENAKOVSTNO
IN TRPEŽNO
MADE IN ENGLAND

NAJBLIŽJE CENENE BRITVICE

• Poziv prosvetnim društvom na Gorenjskem. Zveza kulturnih društev v Ljubljani ljudno vabi vse svoje članice s področja Gorenjske, da se po članstvu udeležijo narodne manifestacije nacionalnega delavstva, ki jo priredi jeniška podružnica Narodne strokovne zveze v Zirovnici v nedeljo 21. t. m. ob 15.

• Bivši predsednik združenja jugoslovenskih litografov je umrl. V Zagrebu je umrl v starosti 67 let Vladimir Rožankovski, ravnatelj litografskega oddelka »Tipografije« dd. Pokojni ravnatelj Rožankovski je bil po rodu Poljak, a Hrvatska je postala njegova druga domovina, saj je prebival v naših krajih že od l. 1898. Prej je prepotoval vso Evropo, v Zagrebu pa je ustanovil lastno litografijo. Svoje podjetje je l. 1920. likvidiral ter sprejel službo pri »Tipografiji«. Več let je bil predsednik strokovne organizacije litografov Jugoslavije, ki ima svoje postojanke v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru in Osijeku. Užival je veliko spoštovanje in zaupanje kot dober strokovnjak in stanovski tovariš.

• Tisočlanska deputacija v Beogradu. V svojem prizadevanju za ohranitev železnice direktije in drugih železniških ustanov je Subotica zdaj dosegla v pogledu številnosti rekord vseh deputacij, ki so bile zdaj poslane v Beograd. Ko so urade železniške direktije iz Subotice že prešle v Beograd, a so za prve dni junija napovedali tudi priselitev železniške delavnice, tiskarne in drugih ustanov, je poslala Subotica v Beograd ogromno deputacijo, ki je štela tisoč članov. V deputaciji so tudi trije narodni poslanci subotičkega okraja. Velika deputacija se je razdelila na oddelke, ki so obiskovali razne merodajne činitele. Zglašili so se tudi pri ministru za poljedelstvo, ki je obljubil, da bo Subotica v nadomestilo za železniško direktijo dobila orožniško šolo, učiteljske ter višje poljedeljske šole, kar je še bolj prikladno značaju velikega agrarnega mesta. Tudi predsednik vlade je sprejel mnogo članov subotičke deputacije.

• Plemenit dar naših izseljencev. Slovensko društvo sv. Barbare v La Machinu v Franciji je naklonilo slepi Mariji Kapelar, 10letni gojenki zavoda za slepe deca v Kočevju, dar v znesku 1.000 din. Deklica je sirota po slovenskem rudarju-izseljencu. Za dar, ki je znak plemenitosti in sočutja do slepih od strani naših izseljencev, se najlepše zahvaljujemo! Uprava zavoda za slepe deca v Kočevju.

POMLADNE
IN POLETNE OBLEKE
ZA DAMO IN GOSPODA
KROJ PO MERI
SOUVAN - CO
SALON MODE
ELEGANTEN KROJ —
KVALITETNA IZDELAVA
MESTNI TRG 24/II

* Velik lonec starih srebrnikov so našli oni dan v Ljubljani pri Varazdinu trije delavci, ki so prekopavali v nekem vinogradu klet zidance. V zemlji so našli velik lonec v katerem je bilo okrog 300 srebrnikov, ki so skupaj tehtali preko 3 kg. Nekaj srebrnikov ima podoben pruskega kralja Friderika II. ter letnico 1788. Drugi del srebrnikov pa ima podoben avstrijske cesarice Marije Terezije. Delavci so si najbrž razdelili, zdaj pa skušajo prodati starinski denar.

Iz Ljubljane

u— Mirka Potokarja poslednja pot. Po slovil se je od nas tako nenadno in tako mlad, da nam je bilo, njegovim prijateljem, prav zaradi te njegove mladosti, zaradi vsega lepega in velikega, kar bi utegnil še doživeti, posebno hudo, ko smo ga spremljali na njegovi poslednji poti. Iskren, prijateljski pogreb je bil to, takšnih človek malo doživlja. Vsi so prišli, ki so pokojnega razumeli in čutili z njim, preprost venci na preprosti krsti je pomenil več kakor kdo ve kakšni pompozni mrtvaški obredi z godbami, zastavami in pozlačeni mi križi. Pred grobom se je z nekaj prijateljskimi odkritimi besedami poslovil od Mirke g. Vlačar Držaj. Potem je izpregovril še Ivan Cargo v imenu prijateljev. Prav nobeno oko ni ostalo suho ob presunljivih poslovnih besedah. Nametali so mu na krsto cvetja in se še dolgo na tihem poslavljali od dobrote, ljubezni in velike poštenosti, ki jo je odnesel Mirko Potokar v prezgodnji grob.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE
ZABIRMO
URE IN ZLATNINE
PO NAJNIZJIH CENAH
LUD. ČERNE
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA

u— Več pozornosti otrokom. Na kirurški oddelku so včeraj pripeljali 4letno Pepco Medenovo, hčerko delavca iz Kamni, ki pri Presejru. Ko so se otroci igrali, ji je bratec odšel tri prste na desni roki. Prav tako je moral v bolnišnico 3letni delavec sinček Janez Vlač iz Snerberja pri Ljubljani. Padel je in se precej poškodoval po glavi.

u— Žena se je ponesrečila v kamnolomu. Iz Spodnje Drage pri Stični so včeraj pripeljali v bolnišnico posestnikovo ženo Marijo Trpinovo. Ko je kopala v kamnolomu, se je težka plast usula nanjo in ji zlomila nogo.

u— Prijatelji tuje lastnine so se pojavili v noči od srede na četrtek ob 2. zjutraj v znani Kovačevi gostilni v Tomačevem. Obisk se je precej obnesel, kajti tatovi so odnesli precej jestevin in pijače, še posebno pa jim je menda dšala tobačna zaloga. Odvedli so s seboj tudi žensko in možko kolo, last gospodinj in gospodarja Martina Gorjana. Tatovi so vrnili skozi okno, na prosto pa so odšli skozi vrata. Gospodinja je doslej še vsak večer dobro zavarovala vrata in prihrvtila alarmne naprave. Tokrat pa vse te varnostne odredbe niso zalegle, ker so tatovi pred odhodom lahko mirno odstranili predmete na vratih in izginili v noč. Domači so opazili vlom ob 3. zjutraj. Škoda je precejšnja. — Na Ježici in okolici so na dnevnem redu tatvine koles. V sredo zvečer je neznan tat odpeljal izpred pekarnar prav dobro kolo Aleša Laha, vredno svojih 900 din.

u— S. O. Preporoda, da bo predaval g. Fran Lipah danes, v petek zvečer ob 20. v lokalni JNAD Jugoslavije in ne, kakor je bilo včeraj pomotoma javljeno, da bo predaval je v četrtek. G. predavatelj bo v izčrpnih izjavah očitno zgodovino našega Narodnega gledališča po osvojenju in se dotaknil vseh problemov sodobnega gledališča. Na izredno zanimivo, po predavanju so vabljeni člani in prijatelji organizacije.

u— Klub koroških Slovencev vabi svoje, je člani in prijatelje na izlet v nedeljo 21. t. m. v Senožet pri Jevnici (na progi Ljubljana — Zidani most). Odhod iz Ljubljane gl. kol. z vlakom ob 12.45. Voznina z nedeljsko povratno vozovnico stane tja in nazaj 9 din. Hoje je 15 minut. Povratek ob 19.39. Izlet bo ob vsakem vremenu.

Iz Maribora

a— Krasno uspel koncert. Predsnočnim je bil v nabito polni dvorani Sokolskega doma prelep koncert matičnega orkestra, ki je pod vodstvom dirigenta J. Jiraneka skladno in mojstrsko izvajal pomembne Dvořakove »Slovenske ples«. Izvajalci so bili deležni navdušenega priznanja. Dirigent g. Jiranek je prejel lepa venca in krasen sopeh. Koncerta so se polnoštevilno udeležili člani Češkega kluba in JČ lige, zbrani pa so bili tudi mariborski oddelki z mestnim poveljnikom generalom Č. Stanojlovičem na čelu. Dvořakova veličastna glasbena umetnina je žela prodoren uspeh. Ob zaključku je vsa dvorana gromko zapela vseslovansko himno »Hej Slovani«.

a— Svečana otvoritev strelske sezone. V velikem sprevodu z vojaško godbo na čelu so krenili včeraj dopoldne ob 9. s Trga svobode naši vrli strelci, ob njih mariborski in okoliški nacionalisti, zastopniki vseh mariborskih nacionalnih organizacij. Lep spreved je zbudil veliko pozornost nacionalnega Maribora. Po prihodu na strelišče je spregovoril tople pozdravne besede poveljnik mestne strelske družine ravnatelj Stergar, ki je prisrčno pozdravil mestnega poveljnika generala Č. Stanojloviča in druge višje častnike ter zastopnike nacionalnih društev. Zatem je spregovoril general Č. Stanojlovič, ki je v svojih izjavah podčrtal, da motri danes ves svet z veliko pozornostjo strelske pokrete. Izrazil je veselje nad tem, da je ob otvoritvi strelišča v letošnji sezoni zbrana v tako lepem številu predvsem naša mladina. Nato je vojaška godba odsvirala himno, nakar so sledili strelci na spominsko tarčo, ki jih je otvoril s prvim strelom general Č. Stanojlovič. Sledil je pričetek splošnega streljanja. Na strelišču se je zbralo ob včerajšnji slovesnosti okoli 800 ljudi.

a— J. Meixler in Bela Kun. Zanimivo je, da se je Josip Meixler, ki ga je aretirala mariborska policija v zvezi s številnimi vlemi in tatvinami v zadnjem času, udeležil tudi znanega boljševiškega prevrata na Madžarskem pod vodstvom Bele Kuna. Ko je zmagala reakcija, je bil obsojen na smrt, pa se mu je posrečilo, da si je z begom rešil življenje.

a— V Aleksandrijo. Predilnica trdke Zelenka & Co. preneha obratovati 20. t. m. Predilnica se, kakor znano, seli v Aleksandrijo v Egiptu.

a— Sedaj iščejo lastnika ukradene zlatnine. Poročali smo že o tatinskih in vlomskih akcijah aretirane Josipa Meixlerja. Meixler je pri zaslišanju priznal do sedaj tiste vlome, ki mu jih je policija dokazala. Vse drugo taji. Je pa policija zaplenila Meixlerju tudi nekaj zlatnine, o kateri zatrjuje, da jo je kupil. Tako ima na primer policija zlat ženski prstan s štiriočnim črnim kamnom, ki ima v sredini bel okrogel kamen. Razen tega je še nepojasnjen izvor zlatega prstana z velikim rdečim kamnom ter zlate ženske ure z verižico. Lastniki zlatnine naj se zgledajo pri policiji.

a— Prvič v letošnji kopalni sezoni so posetili včeraj navdušeni kopalci v večjem številu kopališče na Mariborskem otoku. Mestni avtobusi so pridno prevažali potnike na otok in nazaj.

a— Mariborsko obrtništvo je proslavilo sinoči na zelo svečan način 60letnico predsednika Slovenskega obrtnega društva g. Ivana Sotiča ter 40letnico obstoja književskega zavoda zaslužnega borca za obrtniške pravice g. M. Vahtarja. Govorniki so podčrtali zasluge obeh slavljencev za napredek mariborskega narodnega obrtništva.

a— Mladinski koncert v mestnem parku, ki se je vršil včeraj dopoldne ob 11 do 12. pod okriljem Podmladka Rdečega križa, je privabil v mestni park številno občinstvo, ki ni štedilo s priznanjem mladim harmonikarjem ter mladinskim zborom II. dekliške in I. deške meščanske šole.

a— Poklonjeni skladi. Ob priliki 20 letnice »Jadrana« sta mariborska skladišča prof. K. Pahor in prof. U. Vrabec poklonila društvu dve skladi in sicer prof. Pahor na besedilo Glasarjevega »Jutra« prof. Vrabec pa na besedilo Reharjeve »Vere«.

a— Mariborski mestni avtobus vozi od sedaj na Pohorje vsako nedeljo in ob praznikih.

a— Sokol Maribor I poziva in prosi vse, ki posedujejo narodne noše, da se v nedeljo 21. t. m. udeležijo proslave desetletnice in razvzija društvenega in naraščajočega prapora. Zbor za sprevod bo ob 14. v Jezdarski ulici. V nedeljo mora biti manifestacija vsega Maribora!

a— Vsem članom Jezdnega odseka! V nedeljo 21. t. m. sodelujemo v povorci So. kola I. Zbor v kasarni ob 12.30. Bele rožavice in podsedilce. Zdravo! (—)

Iz Celja

e— Javni telovadni nastop gimnazije in vseh treh meščanskih šol v Celju se bo pričel v nedeljo 21. t. m. ob 10.30 na Glaziji. Spored je zelo lep in zanimiv. Sode, lovala bo nova celjska vojaška godba.

e— Umri je včeraj v Gosposki ulici 18 v Celju v visoki starosti 85 let nekdanji šef davčne uprave v Celju, višji davčni upravitelj g. Leopold Hasenbühl. Pokojnik je bil korekten in ljubezniv mož ter je zaradi svoje poštenosti in lojalnosti užival splošno spoštovanje. Pogreb bo v soboto ob 15.30 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. V bolnišnici je umrla v sredo 66 letna posestnica Amalija Ribičeva iz Virg pri Rogoški Slatini, včeraj pa 42letna že, na upokojenega rudarja Pavla Leskovškovca iz Radomelj pri Laškem. Pokojnik bo di ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

e— Šoferski izpiti za kandidate iz celjske, gornjegrajske, konjskega in šmarnskega sreza bodo v ponedeljek 5. junija ob 8. zjutraj na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj vložijo prošnje čim prej na sreskem načelstvu v Celju.

e— Žrtve nešč. Ko je 69letni pastir Franc Dobrovnik od Sv. Primoža pri Ljub. nem opazoval v terek delavce, ki so spravljali hlode, ga je eden izmed hlovdov zadel in vrgel na kup drv. Dobrovnik si je zlomil več reber. Istega dne je neki deček pri igranju vrgel dveletnega sinčka čevljar, skega mojstra Antona Lazarja iz Rogatca. Deček si je pri padcu zlomil levo roko v komolcu. Pri regulaciji Savinje v Kočnici se je ponesrečil 26letni delavec Franc Bedrač iz Tremerja. Pri delu ga je zgrabil voziček za prevažanje materiala in mu hud. do poškodoval desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Iz Kranja

r— Zaključni pouk v VIII. in IV. razredu na Kranjski gimnaziji. Ob zaključku šolskega leta za 8. in 4. razred so bili doseženi naslednji uspehi: v osmem razredu je bilo 25 učenecv in 10 učenec. Razred je izdelalo: z odličnim uspehom 4 učenecv in 1 učenka; s prav dobrim 4 učenecv in 2 učenki; z dobrim 10 učenecv in 5 učenki; ponavljalni izpit ima 6 učenecv in 2 učenki; padel je 1 učenec. V 4. a in b razredu je bilo skupno 58 učenecv in 31 učenka. Razred je izdelalo: z odlično 2 učenca in 3 učenke; s prav dobrim 11 učenecv in 9 učenki; z dobrim 17 učenecv in 3 učenke; ponavljalni izpit ima 20 učenecv in 15 učenki; padlo je 8 učenecv in 1 učenka. V petek 19. t. m. ob 16. uri bo v telovadnici gimnazijski koncert pri katerem bodo sodelovali mladinski zbor, mešani zbor in dijaški orkester. Po koncertu pa bo zadnji informativni sestanek staršev.

r— Sokolske župne tekme. V nedeljo 21. t. m. se bodo ob 8. zjutraj pričele na letnem telovadnici v Kranju tekme članov, članic, moškega in ženskega naraščaja vseh oddelkov. Tekmovalne discipline so določene v »Tekmovalnem redu sokolske Petrove petletke za župo Kranj«.

r— Branibor. V nedeljo 21. t. m. bo v gimnaziji ob pol 11. občni zbor Branibora. Pozivamo vse zavedne meščane, da pristopijo k temu važnemu narodno obrambnemu društvu.

Iz Ptuja

j— Osebnost. Podpreglednik g. Alojzij Mencin, ki služi v peto leto pri ptujskem oddelku finančne kontrole, je napredoval za preglednika. Čestitamo!

j— Tudi cigani niso priznani. Cigan Jože Baranja iz Gornje Jablane se je veselo razpoloženo vračal z veselic, kjer je igral na gosli. Na poti pa so ga napadli neki ponočnjaki ter mu zadali hudo rano v stegno.

j— Davica se je pojavila v precejšnjem obsegu v Ptuj in po okolici.

j— Vpišovanje v I. razred mestne deške in dekliške osnovne šole bo na nedeljo 4. junija ob 10. Ker bo istočasno tudi zdravniški pregled, se starši naprošajo, da pripeljejo deco točno in zanesljivo k vpisu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

SPORT

Dirke v št. Vidu

40 dirkačev — 5.000 gledalcev — Najboljši so vozili nad 140 km na uro

Ljubljana, 18. maja

Ob ogromnem zanimanju občinstva in v najlepšem solnčnem vremenu je Moto klub Ilirija danes popoldne na novi avtomobilski cesti od št. Vida do Medna izvedel svojo hitrostno motociklistično dirko. Udeležba dirkačev in gledalcev je pokazala, da so te dirke zmerom bolj privlačne in bo tudi ta športna panoga polagoma pri nas pognala krepke korenine.

Dirke so se začele ob 14.30 v št. Vidu in je bilo dirkačem treba progo do Medna prevoziti v dveh smereh. Vsega se je tekmovalca udeležilo okoli 40 vozačev, med njimi tudi znani zagrebški prvak Uroic in pa klubov prvak Janez Šiška, ki sta bila ob enem tudi največja atrakcija prireditve.

Nogometni turnir SK Marsa

Darilo za zmagovalca je dobila Reka, tolažilno darilo pa je žreb prisodil Grafiki

Ljubljana, 18. maja

Na igrišču SK Ljubljane je bil danes ves dan zanimiv nogometni turnir, ki ga je priredil ljubljanski Mars s sodelovanjem treh ljubljanskih moštev, in sicer Reke, Jadrana in Grafike. Za tekmovalce je vladalo med moštvi precejšnje zanimanje zaradi tega, ker sta bila za dva zmagovalca tega turnirja razpisana pokala, med občinstvom pa nemalo tudi zaradi tega, ker je SK Mars — podjeten kakor je — pri skrbel za obiskovalce s plačanimi vstopnicami po 10 in 12 din majhen srečolov, s katerim so imeli gledalci še po končani tekmi svoje veselje. Obisk je bil dopoldne nekoliko bolj skromen, popoldne pa se je zbralo več sto gledalcev, ki so bili priča dveh prav zanimivih srečanj.

Dopoldanski spored je obsegal dve tekmi, iz katerih sta se oba zmagovalca plasirala v popoldanski finale. Oba premaganca pa sta postala kandidata za tolažilno darilo.

Mars : Grafika 3 : 0 (2 : 0)

V prvi tekmi je moštvo prireditelja imelo za nasprotnika novopečenega prvaka II. razreda Grafiko. Marsovci so brez velikega truda že do odmora pridobili dva gola na bolje in so po odmoru razliko povečali še za enega ter so po poteku igre zmago popolnoma zaslužili. Strelci so bili Žigon dvakrat in Povhe enkrat.

Reka : Jadran 4 : 2 (3 : 1)

Tudi v drugi dopoldanski tekmi vprašanje zmagovalca ni bilo dolgo odprto. Reka je od vsega početka zaigrala z večjim elanom in tudi boljim smislom za igro ter si je že pred pavzo skoraj zagurala zmago. Gole so zabili za Reko Slanina in Primožič po dva, pri Jadranu pa sta bila uspešna Čurčić in Stefanović.

Ob dopoldanski tekmi je sodil g. Mrdjen. Po dopoldanski spored se je začel ob 16. ob krasnem vremenu in prav lepem obisku. Razen odbora Marsa in ostalih nogometnih enajststov, ki so bile zastopane na turnirju, je popoldanskim tekmam prispeval tudi zastopnik pokrovitelja mestnega župana g. dr. Grošelj, ki je po končani tekmi čestital zmagovalcu in mu izročil lep pokal.

Prvo tekmo sta odigrala

Grafika : Jadran 1 : 1 (0 : 1)

Jadran, ki je bil na papirju favorit je do odmora zabil svoj vodilni gol, toda pozneje se je sreča nasmešnila tudi Grafiki in res je Kolarčič iz enajstmetrovke izenačil. Obe moštvi sta se še zelo trudili, da bi iztisnili zmago, toda slednjic je ostalo pri neodločenem izidu. Žreb je odločil za zmagovalca Grafiko, ki je tako prejela tolažilno darilo, pokal klubovega predsednika dr. Perka.

V odmoru pred finalno tekmo so se sredi igrišča zbrale vse štiri enajststove, na kar je klubov predsednik dr. Milan Perko čestital in s primernim darilom počastil agilnega klubovega igralca Miodraga Doberleta, ki je v tej sezoni slavil 20-letni jubilej, odkar se aktivno udeležuje v nogometu.

V finalni tekmi je bil dosežen rezultat

Reka : Mars 2 : 1 (0 : 0)

Rečani so se z vso silo vrgli v to borbo in so zmago popolnoma zaslužili. Do odmora si nobeno moštvo ni moglo priboriti naskoka, po odmoru pa je Slanina dvakrat potresel Marsovo mrežo, medtem ko je Mars lepo prilčnost iz enajstmetrovke zastreljal. Tik pred koncem se je slednjic Doberletu posrečilo, da je zabil častni gol za svoje barve.

Turnir je pokazal, da se da ob spretni reklami in dobro organizaciji izvesti tudi majhen domači turnir s prav lepim sportnim in moralnim uspehom.

Tri tekme v Mariboru

Maribor, 18. maja

Maribor je imel danes dopoldne prav pester nogometni spored, saj so nastopila v tekmah vsa štiri mariborska moštva, vrh tega pa sta gostovala tukaj še ljubljanski Hermes in zagrebški Gradjski. Na stadionu železničarja je bila izločena tekma za pokal prometnega ministra dr. Spaha.

Železničar : Hermes

4 : 0 (1 : 0)

Za tekmo ni bilo posebnega zanimanja in se je na igrišču zbralo le okoli 100 gledalcev. Zmago so visoko in zasluženo spravili domačini, ki bodo že prihodnjo nedeljo nastopili proti tovaršev iz Zagreba. Železničar je danes predvajal prav lep nogomet in je bil tudi v vseh pogledih boljši nasprotnik. Hermes se mora zahvaliti le svojemu odličnemu vratarju, da njegov poraz ni bil še večji.

Tekmo je sodil g. Nemeec. Na igrišču Rapida je bila najprej tekma:

Slavija : Rapid 3 : 0 (1 : 0)

Slavija se je borila z velikim elanom in požrtvovalnostjo ter je rezultat po go-

Dirke so bile vzorno organizirane in so v najlepšem redu minile v dobrih dveh urah.

Po rezultatih glavnih udeležencev je ob uri, ko to pišemo, znano toliko, da je imel v današnji konkurenci najboljši čas dneva Anton Uroic (I. HMK Zagreb) s povprečno brzino 140,8 km na uro. Vozil je na NSU stroju 600 cm. Drugi najboljši čas dneva — tudi v obeh smereh skupno — je dosegel Janez Šiška (MK Ilirija) s povprečno brzino 138,46 km na uro. Šiška vozi na BMW V eno samo smer pa je imel najboljši čas Janez Šiška, ki je dosegel celo hitrost 142,28 km.

Podrobne tehnične rezultate in še nekatere zanimivosti o tej uspehi motodirki bomo še objavili.

1.300 gledalcev, ki pa seveda s to rezervo Gradjsanskega niso mogli biti zadovoljni.

Maribor : Gradjski

3 : 0 (2 : 0)

Današnja tekma se more smatrati kot zelo koristen trening domačega moštva za težke izločilne nastope v bodoče. Maribor si je današnja zmago pošteno zaslužil in je sploh zaigral kakor bi šlo za točke. Škoda je le, da Gradjski res ni nastopil s svojim ligaškim moštvom, reči pa se mora, da je tudi ta rezerva Gradjskega zaigrala prav lep nogomet. Dečki so se vidno potrudili, toda tudi domači so zveli stvar od vsega početka kar se da resno. Izid bi bil najbrže še slabši v škodo gostov, če ne bi imel njihov vratar Urh tako nenavadne sreče.

Moštvo Maribora danes ni imelo nobene slabe točke in bi bilo napak, če bi koga hvalili posebej, ker so bili vsi prav dobri. Tekmo je sodil g. Končič.

Celjski nogomet

Celje : Olimp 4 : 1 (1 : 0)

Celje, 18. maja

Danes popoldne je bila na Glaziji odigrana prijateljska tekma med Celjem in Olimpom. Po živahni in zanimivi igri je Celje zasluženo zmagalo. Zmagovito moštvo je pokazalo dobro tehnično in kombinacijsko igro ter je bilo po večini tudi v premoči. Olimp je igral predvsem požrtvovalno, njegov napad pa je bil premalo odločen.

Gole so zabili Bajramović v 6. min. prvega in 14. min. drugega polčasa, nato pa Dobrajc v 16. min. in Blažević v 44. min. drugega polčasa. Častni gol za Olimp je dal Vovk v 35. min. drugega polčasa.

Tekmo je sodil g. Oberlinter. V predtekmi je mladina SK Celja zmagala nad enajststoro Boruta iz Gotovelja s 7:1 (3:1).

Slovenski sportniki in »Hrvatska sportna sloga«

Kako mislijo pri LNP o reorganizaciji našega nogometa?

V ponedeljskem »Jutru« smo poročali o sklepih »Hrvatske sportne sloge« (HHS), ki so zelo daljnosežni in obetajo v našem nogometnem sportu popolnoma nove razmere. Pokret hrvatskih sportnih klubov se gotovo nanaša tudi na naše sportne enice, saj bodo s tako ali tako rešitvijo »hrvatskega sportnega vprašanja« posredno ali neposredno prizadeli tudi naši klubi.

O tej stvari smo imeli priliko razgovarjati z nekaterimi funkcionarji ljubljanskega nogometnega podsveza in bi se dalo njihovo mnenje o položaju in razvoju v našem nogometnem sportu strniti v naslednje:

1. Taktika vodij hrvatskega sportnega pokreta za Slovence ni sprejemljiva. Hrvati so postavili svoje zahteve in zahtevali njihov brezpogojni sprejem, sicer bodo prekinili vse veze z J. n. savezom, sami pa na izredno skupščino J. n. s. 24. t. m. ne bodo šli! To je absurd. Če hočejo reorganizacijo J. n. saveza, se morajo pač potruditi na savezno skupščino in na reorganizaciji aktivno sodelovati. In morajo upoštevati, da številčno ne predstavljajo niti ene tretjine ter da morata ostali dve tretjini imeti pri nameravani reorganizaciji tudi nekaj besede. Poti do pametnega in vse bolj ali manj zadovoljujočega sporazuma ne bo težko najti — toda treba je iti na teren! O bojkotni akciji pa so naši sportni predstavniki mnenja, da pomeni začetek konca. Zato je treba takšno taktiko z vsem poudarkom obsoditi kot pogubno.

2. S formalne strani slovenski sportniki o sklepih HSS ne morejo niti razpravljati. V tej ali oni obliki mora obstajati neka vrhovna vez — v zagrebškem načrtu se ta vez imenuje »vrhovni savez« — in njeni organi morajo biti edino odločilni za vse sportne klube. Vsaka akcija izven tega točno določenega okvira odpira na široko vrata raznim nesportnim vplivom, ki gotovo ne bi bili koristni za razvoj našega sportnega pokreta.

3. Sedanja oblika tekmovalstva za državno prvenstvo je rezultat množičnih napov, ki so jih v stvar vložile cele generacije sportnih delavcev. Skrajno lahko miselno je, če hočejo Hrvatje z vso lahkotno zrušiti, kar so drugi zgradili z velikim trudom. Naj se reorganizacija J. n. saveza izvede v kakršnikoli obliki, sedanjim načrnom prvenstvenega tekmovalstva mora v svojem bistvu ostati nedotaknjen, ker vsaka druga rešitev pomeni samo pot nazaj. To pa ni napredek. Če so Zagrebčani v svoji akciji angažirali še nekatere svoje močnejše klube, naj jih potolažijo z izživiljanjem v snujoči se drugi ligi.

4. Enemu vprašanju in morda najvažnejšemu — razen onega o državnem prvenstvu — Zagrebčani ne posvečajo ali ne marajo posvetiti potrebne pozornosti: vprašanju prehoda igralcev v druga področja. Če bi se imela izvesti reorganizacija J. n. saveza v smislu zahtev ZNP, se mora to vprašanje brezpogojno rešiti na eden od dveh možnih načinov: ali naj ureja to vprašanje vrhovni savez, ali pa so za to pristojni samostojni savezi, tako da mora vsak savez strogo spoštovati zadevna določila saveza, iz katerega igralec prihaja. V tej stvari bodo slovenski sportni predstavniki do skrajnosti nepopustljivi prav iz istih razlogov, iz katerih se to vprašanje v načrtu o reorganizaciji hote ali nehoti zanemarja.

5. Zagrebčane ne malo boli dosežanje savezne gospodarjenja s sredstvi, ki si jih jemlje. Niso v tem Zagrebčani osamljeni. Gotovo bi se dalo o tem vprašanju pametno razgovarjati tudi s slovenskimi sportniki. O razpolaganju z izkupički iz meddržavnih tekem so možni in tudi potrebni razni koristni sklepi. Savezu ali vrhovnemu savezu se odredi po točnem proračunu, kar mu je za obstoj potrebno potrebno. Presledek, in seveda tudi primanjkljaj, se razdeli po pravičnem ključu med samostojne saveze, če bodo kdaj ustanovljeni. Treba pa je vzeti v poštev, da se vrhovnemu savezu morajo prepustiti te naloge: reprezentanca in sveze na zunaj, meddržavne tekme, poslednja instanca v sporih med samostojnimi savezi, državno prvenstvo — in neizbežna administracija v zvezi s temi nalogami.

Pogoj za ostvareitev pametne reorganizacije J. n. saveza pa je, da so vsi, ki to reorganizacijo želijo, predvsem dobre volje in jih pri tem vodijo samo sportni vidiki. Vse ostale vplive in motive morajo hrvatski sportni delavci brezpogojno pustiti pred vratmi, ko bodo sedli k mizi za pogajanja, sicer se ne bodo mogli nikoli izbežati očitka, da so lahkomiiselno prepustili sportni pokret, ki je v teku dvajsetih let dal toliko dobrih in lepih rezultatov, v eksploataciji nesportnim namenom in nagibom in tako postali njegovi obžalovanja vredni grobokopi!

Dvojni nogometni spored

V nedeljo bodo v Ljubljani gostovali Celovčani in Celjani

Za nedeljo 21. t. m. je naša Ljubljana povabila v goste enega najmočnejših podeželskih klubov bivše Avstrije. Celovški KAC je prav za prav star znanec, vendar njegovega moštva še dolgo nismo videli v Ljubljani. KAC je klub, v katerem je zbrana elita mnogih mednarodnih sportnikov bivše Avstrije. Razen izvrstnega hokejskega moštva ima tudi izborna sabljaka, lahkoatlete itd., pred vsem pa seveda nogometaše. Nogometno moštvo KACA sestavljajo razen dobrih domačih moči tudi nekdanji dunajski profesionalci, zato dosega KAC lepe uspehe tudi v tej sportni panogi. Proti KACu bo nastopilo ligaško moštvo — morda v nekoliko preduragčeni sestavi kakor smo ga videli doslej.

Razen inozemskega gosta bo nastopilo v Ljubljani v predtekmi tudi moštvo SK Celja, ki je v zadnjih nastopih želo lepe uspehe. Med drugimi so Celjani na velikonočni ponedeljek porazili rezervno enajststoro ligaša, čeprav je bila ta ojačena z nekaterimi ligasi. Toda to je bilo na celjskih tleh, zato bomo videli kaj zmorejo Celjani drugod.

Hermesova dirka preložena

Zaradi dirke I. Gorenjskega motokluba, ki bo v nedeljo 21. t. m. na Planino—Sv. Križ nad Jesenicami, je Moto Hermes preložil svojo za isti dan napovedano hitrostno motoc

Konec dveh življenj na tračnicah

Prvega nesrečnika so pogubile pravde, drugi pa je šel v smrt zaradi dvajsetih dinarjev

Maribor, 18. maja

V Mariboru in okolici se v zadnjem času spet opaža manjša samomorov. Značilno je, da si gredo v zadnjem času obupani ljudje končati življenje največ na železniške tračnice. Tako so tudi včeraj našli na železniški progi v bližini košarskega predora vsega razmesarjenega tekstilnega delavca Smidla.

Nekoliko bolj spodaj proti mostu pa so našli davi spet zmrcvarjeno moško truplo in sicer v bližini Wellejeve gostilne v Koških Lobanjah je bila strahotno razmesarjena, ob tračnicah kri, možgani in drobci je posamezni udi polomljeni in presekani, da jih je le obleka še držala ob truplu. Na podlagi dokumentov, ki so jih našli pri grozno zmrcvarjenem mrtvecu, so ugotovili, da gre za 56-letnega bivšega posestnika in mešetarja Ivana Hajnska, doma iz Pristave v smarskem srezu Hajnske se je v svojem življenju mnogo pravdal kakor kažejo razni spisi, ki so jih našli pri njem. Pravde so ga popolnoma upropastile. Udarcev usode ni mogel več mirno prenašati. Sklenil je

končati zavoženo življenje in se je davi vrge pod dunajski brzi vlak. Ki prihaja v Maribor okoli pol 3. Hajnskove telesne ostanke so prepeljali v mrtvašnico na Po-brežju.

Ni minilo četrte ure, ko je moral policijski zdravnik dr. Zorjan ugotovljati smrt drugega nesrečnika in sicer 18-letnega delavca Antona Pliberška, ki je delal v nek. mariborski mlekarici. Vrgel se je med prelazom na Tržaški cesti in magdalenskim parkom pod vlak. Njegovo truplo je obležalo na tračnicah grozno razmesarjeno. Kolesje vlaka je odsekalo glavo od trupla. Pri Pliberšku so našli poslovilno pismo, v katerem je razbrati, da se je Pliberšek odločil za strašno smrt zaradi 20 dinarjev. Svojega gospodarja je namreč prosil za predujem za 70 din, pa je prejel le 50 din. To je Pliberška tako znevolilo, da je šel prostovoljno v smrt. Značilno je, da se je Pliberšek pogljal na tračnice komaj 50 do 100 m daleč od mesta, kjer si je njegova sestra pred tedni končala življenje zaradi nesrečne ljubezni. Tudi Pliberškovo truplo so prepeljali na pobraško pokopališče.

Trgovski pomočniki in stanovska zavednost

Zborovanje o važnih zadevah slabo obiskano

Ljubljana, 17. maja

V mali dvorani Trgovskega doma je bil sinoči občen zbor Pomočniškega zbora združenja trgovcev, ki ga je vodil predsednik Stanko Melicer. Zborovanje, na katerem se je razpravljalo o važnih stanovskih vprašanjih, pa je bilo kljub velikemu številu članov tega stanu, ki prebivajo v Ljubljani, tako slabo obiskano, da se da upravičeno sklepati na pomanjkanje stanovske zavednosti in solidarnosti trgovskih nameštencev.

To dejstvo so v svojih izjavah poudarjali tudi člani odbora. Predsednik je naglasil, da je pomočniški zbor posvečal svojo skrb v glavnem realizaciji 8 urnega delavnika ali vsaj ohraniti sedanjega, da pa pri tem svojem delu ni naletel na razumevanje članov pomočniškega stanu, ki jih je sicer najti v vseh mogočih organizacijah. Članstvo v svoji stanovski organizaciji pa celo odklanjajo in se na organizacijo spominjo le takrat, ko jih kje žuli. Predsednik se je potem dotaknil nekaterih važnejših stanovskih vprašanj, ki bi se ob večji solidarnosti članov in njihovim zanimanju za stanovsko organizacijo dala izvesti.

Med temi vprašanji je na prvem mestu zaposlitev nekvalificiranega osebja, ki ga prakticirajo delodajalci. Ob tem vprašanju najbolj trpi vajeniški kader, ki mora opravljati delodajalcu na ljubo vsa druga dela kakor pa tista, za katera bi moral prijeti v interesu svoje trgovske izobrazbe. Zato ni čudno, če izobrazba vajencev po prestopu vajeniški dobi občutno šepa. Nameščenci protestirajo tudi proti obrtnemu zakonu, ki jih je vvrstil med delavce in zahtevajo pri noveliranju obrtnega zakona temeljite popravke. Mnenja so, da jih je uvrstiti med nameščence, ki nimajo poselskih knjižic, ampak nameščenske izkaznice. Peče jih tudi vprašanje odpiranja obratovalnic. Kljub pravilniku so v večini obratov zaposleni 10 do 12 ur, v nekaterih mesecih pa se celo dogaja, da nameščenec sploh ne ve, kdaj bo mogel na počitek domov. Poleg tega ima še tako nizko plačo, da v marsikaterem primeru ne dosega plače gospodinske pomoč-

nice. To dejstvo gre seveda v glavnem na rovaš zaposljevani nekvalificiranega delavstva, deloma pa tudi na rovaš tekme med mladimi in starejšimi trgovci. Od dne dne se namreč večja število trgovin, ki jih odpirajo bivši nameščenci zato, ker se jim zdi nespametno delati tujemu gospodarju za bagatelno plačilo, ko morejo vsaj toliko zaslužiti s samostojnim obratom. Sami pa potem pritiskajo na plače svojih nastavljenecov. Tako izkoriščanje pomočnikov odločno odklanjajo kot nepošteno.

Poleg navedenih vprašanj se je predsednik v svojih izjavah dotaknil tudi vprašanja gremijalne šole in zastopstva pomočniškega zbora v njej. Zbor je mnenja, da ob toliki brezposelnosti svojih tovarišev ne velja šolati nove kadre pomočnikov, s katerimi se vrste brezposelnih le povečajo. Da bi mogli to stran po potrebi regulirati in tudi nadzirati izobrazbo naraščajo, žele, da bi imeli svojega zastopnika pri šoli. Na kraju je predsednik pozival zborovalce, naj bi v redu izpolnjevali svoje obveznosti do stanovske organizacije, ker organizacija v glavnem iz dohodkov iz teh obveznosti črpa sredstva za podpiranje svojih številnih brezposelnih članov.

Predsedništvu poročilo je sledilo poročilo tajnika Cirila Povšeta, ki je poročal o notranjem delu organizacije, blagajnik Ciril Lampič pa je poročal o stanju blagajne. Nato so govorili zastopnik Združenja trgovcev Janko Čepin, ki je podal nekatera zaprosila pojasnila in obenem obljubil tudi svojo pomoč za bodočnost. Lojze Sitar zastopnik Zveze pomočniških zborov, širše organizacije pripadnikov pomočniškega stanu, pa je poročal o delu te organizacije in apeliral na zborovalce, naj se oklenejo svoje stanovske organizacije, ker bi le močna organizacija mogla uspešno delovati za interese stanu.

Na kraju so bile nadomestne volitve, v katerih so bili izvoljeni Stane Megušar, Milan Klemenčič, Janez Novak, Josip Nadižar in Stanko Gregl.

Za nove učne načrte v ljudskih šolah

Posebna komisija pripravlja redakcijo novega načrta

Beograd, 17. maja.

V 20 letih Jugoslavije so dobile naše državne ljudske šole že tri učne načrte. Nobeden se ni zadovoljil poklenih strokovnih krogov, predvsem seveda ne učiteljsstva, ki je na tem najbolj zainteresirano. Učiteljsstvo Jugoslavije — večina je večinjena v JUU — stalno razpravlja o učnih načrtih in izdeluje predloge učnih načrtov, da bi zadovoljili vse činitele.

Učni načrti bi morali upoštevati mnoge okoliščine. V dravski banovini je osemletna šolska obveznost, v večini ostalih banovin je le štiri letna. V nekaterih banovinah odnosno šolskih okrajih (kakor v Zagrebu in Beogradu) pa imajo 6 letno šolsko obveznost. Prav zaradi teh neskladnosti je težko prepisati enotne učne načrte za vso državo. Na zadnjem kongresu JUU v Zagrebu lanskega avgusta je znani pedagoški organizator in javni delavec dr. Čajković razvil predlog, naj se razširi osemletna šolska obveznost na vso državo.

Umestni predlog je žel pohvalo pri vseh činiteljih, ki jim je mar napredek in kulturni dvig našega naroda.

Spričo stalnih oporekanj nad dosedanjimi in še zlasti tudi nad sedanjim učnim načrtom je pokrenilo ministrstvo prosvete potrebno, da dobi Jugoslavija nove, sodobne in vse šolske primerne učne načrte. Naši javnosti je gotovo še v spominu

veliko učiteljsko zborovanje, ki se je vršilo v letošnjem marcu v Ljubljani ob 70letnici učiteljske organizacije med Slovenci. Tudi na tem zborovanju, ki se ga je udeležila tretjina šolskih okrajev naše banovine, je stal v ospredju referat pedagoškega vodje ljubljanske pokrajne šole g. Koblice, ki je razpravljajal o novih učnih načrtih. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, da se ukine sedanja razdelitev v nižje in višje ljudske šole, zato pa naj se uvedejo spet eno — dve — trirazrednice do osemrazrednic. Po tej presnovi naj se ljudske šole porazdelijo po življenjskih pogojih, v katerih žive otroci in narod (gospodarske panoge, kmetijstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, trgovina, obrt, industrija) v posamezne tipe. Novi učni načrti naj bodo zato le okvirni. Ministrstvo naj izda le navodila za sestavo novih učnih načrtov, dokončne učne načrte pa naj izdelajo po ministrskih navodilih učitelji vsake banovine, sreza ali ljudske šole zase tako kakor odgovarjajo prilikam in življenjskim zahtevam. Seveda jih morajo odobriti predstavljeni činitelji. Le tedaj bo ljudska šola služila svojemu smotru, če bo upoštevala krajevne in ljudske razlike v življenju.

O novih učnih načrtih so dostavile podatke in zahteve vse uprave JUU in seveda tudi pristojna banska šolska oblastva. Minister prosvete je imenoval v za-

četku maja posebno komisijo, da pregleda dostavljeno gradivo in izdela nove učne načrte. Domala vsi člani nove komisije so s področja ljudskih šol. Vseh članov je bilo 15, med njimi tudi dva Slovence in sloer prof. Gustav Šilih z mariborskega državnega učiteljskega in učitelja g. Ernest Vrane iz Studencev pri Mariboru. Oba sta priznana pedagoška strokovnjaka. (Vranci je sam sestavil posebne učne načrte, ki so bili nagrajeni in tudi že nastajeni). Komisija, ki sta ji načelovali načelnica za pouk (za srednje meščanske in ljudske šole) ga. Gogičeva in načelnica za ljudsko šolski pouk ga. dr. Ljubica Jovičičeva, je pripravila vse gradivo, do-

stavljeno iz posameznih banovin. Zasedanje strokovnjakov za nove učne načrte je bilo edinstven primer, da so bili zastopani tudi učitelji s terena. Vse dosedanje učne načrte so delali brez posvetov s predstavniki ljudskošolskega učiteljsstva. Pri poslednjih konferencah, ki so trajale 14 dni, je bil navzočen tudi predsednik JUU učitelj Milič Majstorović, urednik osrednjega pedagoškega glasila »Učiteljica«.

Zanimivo je, da vodita skrb za nove učne načrte dve inspektorici ministrstva prosvete: ga. Gogičeva in ga. dr. Jovičeva. Obe sta široko razgledani pedagoški delavki, ki posvečata vso skrb napredku našega ljudskega šolstva. Na vseh dose-

danjih položajih, kot sreški šolski nadzornici itd., sta se izkazali kot spretni pedagoški organizatorici. Zato je zanimivo, da sta stopili na čelo pokreta za nove učne načrte dve dami, kar je vsekakor veliko priznanje jugoslovanskemu žensstvu in posebej še našim učiteljicam. Nove učne načrte, ki bodo izšli kot uspeh sedanje komisije, bodo gotovo pristržno pozdravili vsi jugoslovanski učitelji od Gjevrgelije do Triglava.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kupujemo

KOMPLETNE ELEKTRIČNE CENTRALE

v dobrem stanju, z modernim pogonom

Ponudbe z detaljnim tehničnim opisom in navedbo fabrikata in starosti pogonskih strojev ter fotografijo poslati na P. blicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod br. 31857.

KILAVOST

Jaz nimam več kile

to je potrdilo vsakogar, ki nosi pas

doktorja BARRERE iz Pariza

Če se Vaša kila dnevno večja, če se izmuzne izpod Vašega steznika, kadar kašljate ali kihate ter s časom preide v modo,

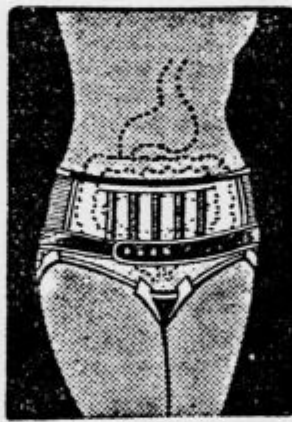
je Vaše življenje v nevarnosti

Pelot (trd jopič) gnete Vaša čreva in povzroča zamotanje kile. Če se hočete izogniti tem težkim posledicam in postati človek brez nedostatka, nikar se več ne obotavljajte, ampak takoj poskusite

SUPER NEO BARRERE

brez jopiča — brez peres

največja iznajdba časa, ki je do temeljev spremenila način zadrževanja kile. Tehnični specialist dr. Barrere-a bo delal poskuse brez obveznosti nakupa: V Ljubljani 20. in 21. maja v apoteki Hočevar Slavka, Šiška.

Slika položaja želodca po namestitvi pasu.

Povešen želodec

Tegoba po jedi, napetost, kolcanje, grenka usta, bolečine v želodcu, bolečine v plečih in v križu, neredna stolica, povračanje, onesveščanje, nervoznost, bolečine v glavi in v vratnih žilah, težko dihanje, vznemirjenost srca, stalno slabljenje in utrujenost SO ZNAMENJA POVEŠENEGA ŽELODECA. Dajte se rentgenološko pregledati, in če zdravnik dožene povešenost želodca, Vam bo priporočil pas, ki je strokovnjaško izdelan in opremljen po sistemu dr. Barrere-a ter Vam zajamčeno spravi želodec na svoje mesto in vse neprijetnosti izginejo.

Brošuro za spušen želodec pošljemo za Din 5.—, knjižico »O kili« pa za Din 10.— v poštinih znamkah.

Specijalni pasovi po operaciji kile, po operaciji slepiča, po operaciji tumorja itd. — Pasovi za vzdig maternice, povešanje črevesja, za nosnost in po porodu itd. Bolniki, obiščite tehničnega specialista dr. Barrere-a, ki dela brezplačne poskuse: v Ljubljani 20. in 21. maja v apoteki Hočevar Slavka, Šiška.

»S A N I T A S«, palača Izvozne banke (na koncu Pasaže)
Prestolonaslednikov trg št. 5 — BEOGRAD — Telefon 29-891.

Gospodje avtomobilisti!

Zakaj se kockati?

Prej ko kupite avtomobil ne pozabite da pregledate in izprašate

RENAULT

Juva 4 — Prima 4
Viva 4 — Viva Grand
Sport 6

Zgrajen iz neklirinskega materiala.

Zelo hvaležni Vam bomo, da Vam bomo smeli ponuditi podrobna pojasnila.

W. H. SMYTH

BEOGRAD,
Miloša Velikoz 3.
Tel. 22379; 22371

ZAGREB,
Gunduličeva 15.
Tel. 22782

Inserirajte v „Jutru“!

Ksilolitni tlak

je najidealnejši in sodobni tlak za kuhinje, kopalnice, trgovske lokale, tovarne itd.

Izdeluje ga:

Material

trg. dr. z o. z.

LJUBLJANA, TYRSEVA C. 36/b.
Telef. 27-16. — Brzjavlj. »Material«.

Mali oglasi

Kapital

Denarni zavod

malega človeka
te hranilna posojilnica
»MOJ DOM«, Ljubljana,
Dvorakova ul. 8. Posojila,
ugodni pogoji. — Hranilne
vloge — visoke obresti.
178-16

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
št. znesek 17 din

Dvoseb. stanovanje

na Kodeljevem ali Zeleni
inzi bližem za julij ali av-
gust. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Točen in mirne
12448-21a

Obrt

Vsaka beseda 2 din, da-
vek 3 din, za dajanje
naslova 5 din, najmanj
št. znesek 20 din

Milostival

Vsi krzni plašč Vam čer
polje širimo in obenem
ovrsmo vsa potrebna popra-
vila za polov ceno. Plačilo
vo šele v rešeni ob preve-
mu. L. ROT, Ljubljana, —
Mestni trg 5, Telefon 20-05
185-30

Razno

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
št. znesek 17 din

Od Vas
je odvisno,
da imate
obleko
vedno
kot novo

zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana

Potjanaki nastp 4-6
Pralnica — Svetlokalnica

PREMOG

KOKS — DEVA
nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5.
Telefon 20-59.
Postrežba brezplačno.

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

Gospod Jodelberger, ki je mirno se-
del v »Pegazov« senci, se ni malo pre-
strašil, ko je mahoma pridiral mimo
njega slon z gospodom Vrtačnikom in
dečkom na hrbtu. »Ho, ho!« je za-
čel. A slon se je delal, kakor da ga
sliši. »Če to ni nesramno, da me
ščata tako na cedilu!« je pomislil
apod Jodelberga.

S tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

KAJNIH VALENTIN

UČITELJ V POK. IN POSESTNIK

danes 18. t. m. ob 5.45, previden s sv. zakramenti, po dolgi in muk polni boleznii v Bogu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 20. t. m. ob 4. pop. iz hiše žalosti, Raičeva 1, v rodbinsko grobnico na pokopališču v Rogoznici.

PTUJ, dne 18. maja 1939.

Žalnočel rodbini:

KAJNIHOVA, dr. LAUTNERJA in ostalo sorodstvo

Kralj in kraljica z rešilnimi pasovi

Angleški kralj in kraljica sta se dala na krovu ladje »Empress of Australia«, ki ju je pripeljala v Kanado, fotografirati s rešilnimi pasovi

Šestdesetletnica češkega novinarja

Te dni je obhajal šestdeseto obletnico rojstva znani in zaslužni češki publicist in novinar Ladislav Tvaružek, ravnatelj Češkega dopisnega urada v Pragi.

Jubilant ima za seboj bogato publicistično žetev. Narodil se je 11. maja 1879. v Budišovu na Moravskem, študiral je v Pragi in na Dunaju, kjer je že kot dijak dopisoval praskim listom. V dijaških letih je tudi izdal dijaški list »Svoboda«. Poklicni novinar je postal šele l. 1906, ko je stopil v uredništvo prškega »Venkova«. Temu listu je pošiljal poročila iz dunajskega parlamenta, obenem pa je izdal za dunajske liste »Agrarno korespondenco«, a prispeval je tudi članke za »Vidensky dennik«.

Med svetovno vojno je Tvaružek zastopal prški »Venkova« v zboru dopisnikov avstro-ogrškega generalnega štaba, po končani vojni se je vrnil v uredništvo »Venkova«. L. 1927. je prešel od »Venkova« k oddelku za tiskovni referat pri praskem predsedništvu vlade. L. 1930. je bil imenovan za ravnatelja Češkega dopisnega urada. Šestdesetletnica zaslužnega novinarja so se spomnili vsi češki listi, kajti Tvaružek uživa velik ugled med svojimi stanovskimi tovariši in tudi v javnosti.

Zvonik se je zrušil

V kraju Torri del Benaco pri Veroni v Italiji se nahaja romarska božja pot. Kraljeva cerkev ima tudi zvonik, katerega so zadnje čase popravljali pod vodstvom stavbenika Petra Bonettija. Zadnje dni so hoteli potegniti v zvonik velik zvon. Delo se je že bližalo svojemu koncu, ko je nenadoma počil tram v stolpu in zvon je treščil iz višine 25 m na zemljo ter ubil polirja. Kmalu po tej nezgodi se je zaradi počenega truma razpadel ves zvonik in se sesul na zemljo. K sreči so se bili zidarji in težaki poprej odstranili, tako da ni nikogar ubilo.

Lindbergh — ameriški minister za letalstvo?

Ameriški »World Telegram« poroča, da namerava ameriška vlada osnovati posebno ministrstvo za letalstvo s polkovnikom Lindberghom na čelu. Zedinjene države so danes še brez posebnega ministrstva za letalstvo, ki je doslej podrejeno ministrstvu za vojno in mornarico.

Pobarvana lepota

Lepotni strokovnjaki v Hollywoodu priznavajo, da ima med svetloasiimi lepoticami filmskega raja 99 odstotkov žensk pobarvano lase.

Tretja obletnica sedanje poljske vlade

Na Poljskem so te dni obhajali tretjo obletnico sedanje vlade generala Ślajova Składkowski, ki je prevzel politično deščino po v maju 1935. umrlem maršalu Piłsudskem.

Italijani krčijo uživanje kave

Minister Starace je izdal v fašističnem službenem listu poziv vsem Italijanom, naj pijejo manj kave, kajti samo na ta način bodo občutile škodo države, ki načno dajati kave v zameno za italijanske izdelke, marveč zahtevajo od Italije, da plačuje kavo s zlatom.

Nadomestna ladja za »Paris«

83 tisoč tonski ali 30 tisoč tonski prekomornik?

Poluradno francosko obvestilo pravi, da je francoski minister za trgovinsko morzarico pred nekaj tedni vprašal pri družbi Compagnie Generale Transatlantique, ali imajo že pripravljen načrt za zgraditev novega prekomornika, ki bo nadomestil nedavno zgoreli »Paris«. Gre za to, da bi dobila »Normandie«, plavajoča palača na valovih, sebi enako sestro za potovanja čez Atlantski ocean.

Compagnie Generale Transatlantique je že lansko leto po izgubi motorne ladje »Lafayette« resno razmišljala o tem, kako naj izpolni nastalo vrzel v svoji plovi. Do sklepa pa ni prišlo. Zato je vprašanje nadomestila za »Paris« zdaj tem bolj pereče, »Paris« je bil velika ladja,

imel je nad 34 tisoč bruto reg. ton in sedaj se suče vprašanje samo okoli tega, ali naj družba, ki je bila lastnica zgorle ladje, zgradi parnik velikosti »Normandie« (nad 83 tisoč ton) ali manjšo ladjo, ki bo imela samo 30 tisoč ton.

Tudi Paderewski je navdušen

Bivši državni prezident Poljske, pipanist Paderewski je poslušal petkov govor zunanega ministra Becka po radiu in je izjavil, da je navdušen nad vsem, kar je Beck izjavil. Beck, pravi Paderewski, je povedal to, kar leži na srcu vsakemu Poljaku in vsemu poljskemu narodu.

Kraljica lepote v drugič

Gđna Sonja Bessy, ki je bila že lansko leto izvoljena za kraljico pariških lepotic, je tudi letos uspela, da je obdržala častni naslov iz lanskega leta

Ledne gore v Atlantiku

Angleški in ameriški listi objavljajo senzacionalna poročila o ledenih gorah, ki se letos spomladi pojavljajo v Atlantiku na progi, po kateri vozijo prekomorniki iz Evrope v Ameriko. Severna morskota pot je posebno ogrožena. Zato so kapitani prekomorskih ladij dobili povelje, naj se po možnosti držijo južne smeri, kar pa seveda podaljšuje vožnjo čez morje. Vendar je pa ta smer mnogo sigurnejša in skoro popolnoma prosta nevarnosti, ki prežijo v severnem delu Atlantskega oceana.

Premikanje ledenikov nadzirajo stražne ladje, ki stalno poročajo o gibanju ledenih mas na morskoi površini. Kontrolne ladje pa uničujejo ledenike, kadar se nakupijo na kakšnem kraju, tudi z dinamitom in granatnimi izstrelki.

Meteor pogodil kravo

Da zadene meteor ali drobci meteorja živo bitje, je pač stvar, ki se ne dogaja vsak dan. Farnar Fred Johnson iz okolice Pasadena v Kaliforniji je navedel sedaj kot pričo takšnega dogodka eno svojih krav.

Nekoga dne, ko je šel po dvorišču, se je nad njim nenadoma razpočil meteor, trenutek pozneje pa je zamukala ena njegovih krav. Izkazalo se je, da jo je izpodnebni kamen zadal v bedro. Znamenje udarca in ožgalnino je bilo jasno videti. Prav tako jasno je bilo videti v bližini živali nekoliko drobcev meteorja, ki so ga geologi in astronomi skrbno preiskali. Na žalost pa krava ni sposobna, da bi podala o svojem doživljanju določene izjave.

1300 jaje se je razbilo

V Mödlingu pri Dunaju so imeli te dni prometno nezgodo, ki je zahtevala bridko žrtve v obliki jajc. Neki prevzorniški avto je zapeljal v avtomobil in pri karambolu se je razbilo 1300 jajc. Vsa cesta je bila pokrita z jajčnimi lupinami, rumenjaki in beljaki, po katerih so se žalostno ozirali mimoidoči.

Ovojni papir proti morskii boleznii

Neki avstralski zdravnik je, kakor javlja, jo iz Melbournea, iznašel novo sredstvo proti morskii boleznii. Osebam, ki so podvržene temu zlu, priporoča, naj si položijo na želodec polo ovojnega papirja. Baje to pomaga v mnogih primerih.

Dojenček v potnem kovčku

Ko je priletelo neko prometno letalo iz Londona v Curih, je zasilil eden izmed carinskih uradnikov iz nekega kovčka nenavadne zvoke. Uradnik je zahteval pojasnila, lastnika kovčka, mlada zakonca, sta nekaj časa oklevala, potem je žena kovček odprla in v njem je ležal dojenček ter jokaj. Da bi si pridstila voznino za otroka, sta si bila mlada človeka izmislila rešitev, da sta ga vzela kot prtljago s seboj.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Naše gledališče

D R A M A

Petek, 19.: Zaprtlo.
Sobota, 20.: Velika skušnjava. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 21.: Trideset sekund ljubezni. Izven. Izredno znižane cene od 14 din navzdol.

Dvestota režija prof. Šesta bo delo Karla Piskofa »Velika skušnjava«, katere premiera bo jutri v soboto za premierski abonma. Pisatelj je ožigosal na lahkoten in šaljiv način, ki pa ni brez tehtnega moralnega jedra, človeško pohlepnost. Zgodba o poverljivi dediščini daje igralcem priliko, da ustvarjajo realistične tipe iz življenja z značilnimi karakternimi potezami. Igrali bodo: Nablocka, Gregorin, P. in V. Juvanova, Danilova, Rakarjeva, Da, neš, Bratina, Drenovec, Gale in Brezgar.

»Trideset sekund ljubezni« je naslov salonske komedije, ki jo je spisal Benedetti. Dejanje se suče okrog posledic avtomobilske nesreče in nedosledne meščanske morale. Delo bodo vpriporili po daljšem odmoru v nedeljo po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol. Zasedba vlog bo običajna premierska.

O P E R A

Nedelja, 21. ob 20.: Vse za šalo. Opereta. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Znižane cene.

Petek, 19.: Zaprtlo.

R A D I O

Petek, 19. maja

Ljubljana 11: Soliska ura; Pokrajinska oddaja iz Ribnice. — 12: Gorenjski in korški pozdravi (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Slovenska glasba (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Priprava deklet za tujino (gđ. Julija Šušteršič). — 18:20: Vesela drobšč (plošče). — 18:40: Francosčina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Karadjordjeva vojna organizacija. — 19:50: Težave na himalajskih višavah (g. P. Kunaver). — 20: Veseli trio, vmes plošče. — 21: Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:30: Angleške plošče.

Beograd 16:45: Petje in orkestralna glasba. — 18:15: Ples. — 20: Pesmi. — 22:15: Laha glasba. — Zagreb 17:15: Orkester. — 20: Violinske in klavirske skladbe. — 21:30: Laha in plesna muzika. — Praga 20: Suk: Vaclavski koral. — 20:30: Prenos Beethovnov opere »Fidelio«. — 22:15: Plošče. — Varšava 21: Zborovsko petje. — 21:15: Sonate. — 21:55: Baletna muzika. — Sofija 18: Vojaška godba. — 19:15: Bolgarske pesmi. — 19:45: Prenos Massenotove opere »Werther«. — Dunaj 12: Delavski koncert. — 16: Mali orkester. — 18:45: Baročna muzika. — 20:15: Vesele pesmi. — 21: Zvočne slike. — 22:30: Orgle. — 23: Laha glasba. — 24: Nočni koncert. — Berlin 20:15: Leharjeva opera. — »Paganini«. — 22:30: Laha in plesna muzika. — 24: Nočni koncert. — Mün. chen 19: Slike. — 20:15: Nemški glasbeni mojstri. — 22:30: Godba za ples.

A NEKDOTA

Guizot je bil v nemirnem času francoske restavracije zdaj minister, zdaj spet brez portfelja. Ko so prišli nekot spet k njemu z nujno prošnjo, naj se ne oteguje sodelovanju, je dejal:

»Mislite, da sem drevo. Kadar je nevihta, se zatečete pod me.«

VSAK DAN ENA

Tudi psiček mora imeti malo zabave. (»Dobry Wiaczone«)

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Ko je Marschall zvedel, da je nastal med cesarjem in prestolonaslednikom zaradi grofice Chotkove resen spor, je prevejanec takoj spoznal, da mu grozi strašna nevarnost. To, da mu je bil cesar naklonjen in da ga je prestolonaslednik čislal, je bilo osnovni pogoj njegovega uspeha, poročstvo njegove velike kariere. Pаметen je bil, toda ne pametnejši od marsikaterega preprostega dekana v kakem mestecu na deželi. Bil je izobražen, toda nemalo je bilo znanih in neznanih duhovnikov, ki se z njim izobrazbo, učenostjo in podkovnanostjo v znanostih ni mogel kosati. Bil je takten, prijeten družabnik, svetovnjak, in njegova vedra pobožnost, ki se je hranila s pravo ljubeznijo do Boga in sveta, mu je dovoljevala, da je mogel zadovoljno živeti, ne da bi po trikrat na dan uganjal hinavščino; ali med možmi, ki so iztezali roke po kardinalskem klobuku, jih je bilo več, ki so jim te vrline globlje korenile v krvi. Zato ni trkal na svojo duhovno premoč, na svoje dobre družabne oblike, na svoje znanje in na svojo pobožnost. Vse, česar si je želel, je pričakoval od cesarjeve dobrohotnosti in prestolonaslednikove naklonjenosti. Kar koli je delal, v vsem je imel najprej namen, da si ohrani cesarjevo dobrohotnost in prestolonaslednikovo naklonjenost.

Nenadni spor med cesarjem in prestolonaslednikom je nalik rezkemu blisku strašno razločno

osvetlil nevarnost, v kateri je bil dr. Marschall. Grozila mu je nevarnost, da se bo moral odkrito postaviti na to ali ono stran. Bal se je, da ne bi cesar ali prestolonaslednik danes ali jutri zahtevala njegove pomoči. Posebno se je bal, da ne bi zahtevala pomoči oba hkratu. Že so govorili, da je namestni škof dobil od cesarja nalogo, pregovoriti grofice Chotkovo, da se odreče. Že so se drugi, manj odlični cerkveni dostojanstveniki hvalili, da jih je cesarjev višji dvorniški urad počastil s pritegnitvijo k temu domoljubnemu delu. Že je veljalo med duhovščino za slabo znamenje, ako knez Montenuovo kakega škofa ali namestnega škofa ni pozval, naj po svojih najboljših močeh sodeluje pri preprečevanju ženitve Franca Ferdinanda. Marschall je vsak dan živčno pričakoval vabila podjetnega višjega dvornika, ki ni prežrl skoraj nobene osebnosti, ako se je bilo moči od njenega sodelovanja nadejati le najmanjše okrepitev upov v uspeh.

Vabila kneza Montenuova, ki se ga je tolikanj bal, ni bilo. Prišlo je nekaj veliko nevarnejšega. Marschalla so poklicali v avdienco k cesarju.

Prestrašeni duhovnik je bil še nedavno tega zadnjič pri cesarju v avdienci. Po svojem imenovanju za namestnega škofa pri sv. Stefanu je smel preprečevanju ženitve Franca Ferdinanda. Marschall je vsak dan živčno pričakoval vabila podjetnega višjega dvornika, ki ni prežrl skoraj nobene osebnosti, ako se je bilo moči od njenega sodelovanja nadejati le najmanjše okrepitev upov v uspeh.

vojvoda Franc visoko mnenje o vaši sodbi? Poročali so mi, da imate nanj velik vpliv.« Marschall je po bliskovito premislil, kaj naj odgovori. Potrditi vprašanje, je bilo nedvomno zelo nevarno in obvezno. Enako nevarno ga je bilo zanikati, kajti cesar bi bil v tem primeru mislil, da se brani prevzeti nalogo, ki jo je bil namenil domnevemu prestolonaslednikovu prijatelju. Marschall je rekel: »Veličanstvo, svoje dni sem imel kot bivši vzgojitelj njegove cesarske visokosti nekaj vpliva nanj. Ker se pa njegova cesarska visokost zdaj le še redko začete k meni po svet, ne morem reči, ali ta vpliv v svojih skromnih mejah še obstoji ali ne.« — »O, seveda, seveda,« je rekel cesar; »saj veste, da se iz nezaupljivosti le malokdaj oklene človeka, ki ga na tanko ne pozna. Pravilo so mi, da vas je že mnogokrat, tudi zdajna leta, vprašal za svet. Ako je vobče kdo, ki mu je njegove besede mar, tedaj ste to vi.« Po teh živčnih, hlastnih besedah je cesar presenetljivo togotno izrazil svoje ogorčenje nad prestolonaslednikovo nameravano ženitvijo in pozval namestnega škofa, naj »z vso odločnostjo« odvrne nadvojvodo od tega nesrečnega načrta. »Pričakujem,« je cesar končal, »da bo vaš korak spretnejši in uspešnejši kakor koraki gospodov, ki so ga do zdaj povsem zaman obdelovali. Naloga, ki jo prevzemate, je sitna, a silno važna. Z največjim zanimanjem bom spremljal vaše prizadevanje in upam, da mi boste mogli kmalu poročati kaj ugodnega.«

Nekaj dni po tem razgovoru je prišel Franc Ferdinand na Dunaj. Stara navada je bila, da je dr. Marschall po vsakem prestolonaslednikovem prihodu, ki so ga časniki redno zabeležili, vprašal, ali ga sme obiskati. Na to vprašanje je vselej dobil odgovor, naj ga obišče še tisti ali naslednji dan. To pot se namestni škof ni ganil, čeprav se je bal, da bo hotel cesar že prihodnje dni vedeti, kakšen uspeh

je obrodilo zahtevano posredovanje. Dr. Marschall ni bil plašljivec; že mnogokrat se je bil drznil imeti drugačno mnenje kakor ihtivi nadvojvoda. Toda nalogi, ki so jo bili zdaj vsilili pametnemu namestnemu škofu, se ni čutil kos. Poznal je prestolonaslednika bolje od vseh, ki so menili, da ga poznajo. Kdor si je hotel ohraniti naklonjenost večno razdraženega in razburjenega Franca Ferdinanda, je moral iti z njim čez drn in strn. Malokdaj se je dal odvrniti od mnenja, ki si ga je bil ustvaril, ali od sklepa, ki ga je bil storil; nikoli ne, kadar je stvar zadevala osebno področje njegovega življenja. Mimo tega se je dr. Marschall bal, da mu nezaupni prestolonaslednik že zdaj zameri molk, ki si ga nalaga, odkar so se jele širiti govorice o sporu s cesarjem. Strašno je bilo zbuditi prestolonaslednikovo jezo. Če strašnejše je bilo priti v nemilost pri cesarju. Možnosti, da bi ustregel obema visokima gospodoma, ni bilo. S premetenostjo, diplomatskimi ukanami in previdnim ogibanjem ni bilo moči ničesar odpraviti; dr. Marschall se je tega še predobro zavedal. Zato je sklenil, da ne stori ničesar in šele po prvem cesarjevem opominu poprosi za avdienco pri prestolonasledniku. Pri tem sklepu, ki je nasprotoval njegovemu nagnjenju k redni in jasnosti, mu je bilo dokaj tesno. Zatekel se je k molitvi, in molitve, ki jih je pošiljal v nebo — naj bi Previdnost s kako nepričakovano boleznijo ali nenadno smrtjo spravila neresljivo vprašanje s sveta — so bile časih vse prej kot pobožne.

Teden dni po prestolonaslednikovem prihodu je dobil namestni škof povabilo, naj ga obišče. Prestolonaslednikov višji dvornik, ki mu ga je prinesel, je bil videti zelo oprezen in je v odgovor na vprašanje, kako se počuti visoki gospod in v kakšnem razpoloženju ga bo škof našel, le pomenljivo skomignil z rameni.